MIILANG

Hugo Treffneri Gümnaasiumi õpilasleht aastast 1926

VEEBRUAR 2024

JUHTKIRI: Vana asemele uus!

Ats-Artur Ploomipuu, e22

Nüüdseks on uus aasta kestnud nii poolteist kuud. Heitlikud ilmad õrritavad tärkava kevadega. Töiselt on kätte jõudnud järgmine periood, kodumaagi tähistab õige pea enese uut aastakäiku. Seega oleks paras aeg rõõsk leht keerata meie endigi eludes.

Vaadakem uue tärkava pilguga maailma me ümber. Leidkem sealt midagi vastset ilusat, põnevat, köitvat. Pangem tähele inimesi meie ümber, avastagem nendes midagi seniavastamatut, matkem maha vanad sõjakirved. Eriti tähtis on märgata head uut meile kõige kallimates ja neile seda tänutundega meelde tuletada. Vaadakem endasse ja õppigem endidki uue heldimusega armastama.

Uus aeg toob uued ideed ja võimalused. Ka mõni vana mure võib leida värske lahenduse, tuleb ainult silmad-kõrvad tähelepanelikult lahti hoida.

Uut jaksu ja palju edu, rohket arengut ning värsket pilku!

TOIMETUS

Agnes Peitel
Annabel Tiido
Annaliisa Karu
Artur Tšužas
Ats-Artur Ploomipuu
Eliisabet Raju
Juhan Martten Kull
Karin Pärtelpoeg
Kirke Karolin Tark
Lukas Müürsepp
Marleen Meister
Marta Eller
Meribel Leppik
Miia Isabel Anipai
Mikk Artur Mikfelt
Mona Marii Toots
Paul Piirimäe
Roosi Raudsepp

KEELETOIMETUS

Annabel Tiido
Ats-Artur Ploomipuu
Eliisabet Raju
Kirke Karolin Tark
Madli Maran
Marleen Meister
Meribel Leppik
Mona Marii Toots

ILLUSTRATSIOONID

Agnes Peitel
Juhan Martten Kull
Oliver Kikas
Orm Kaarel Kübarsepp
Roosi Raudsepp

PEATOIMETUS

Kirke Karolin Tark
Ats-Artur Ploomipuu

JUHENDUS

Age Salo

KÜLJENDUS

Markus Kaur
Maia Serv

KAANEPILT

Jüri Luht

KOOMIKS

Agnes Peitel

TÄNAME

Ketlin Taidre
Kaia-Riin Rohtmaa

ÕNNITLEME

5.12 Triin Ulst
10.12 Olga Titova
13.12 Külli Rootsi
31.12 Marcus Hildebrandt
6.01 Saima Kaarna
10.01 Ülle Seevri
16.01 Anneli Saarva
24.01 Ülle Hüva
25.01 Kristiina Punga
26.01 Ave Külter
13.02 Jaanika Saarepuu
20.02 Aime Punga

MIILANG - veebruar 2024

HUGO KIIDAB õpilasi, kes julgevad avaldada oma arvamust.
MAURUS LAIDAB vilistajaid, kes kooli jälle põlema panna üritavad.

2 **Juhtkiri: Vana asemele uus!** Ats-Artur Ploomipuu, e22
3 **HTG 140 õpilaskõne** Arabella Antons, c21
4 **Treffneristid on suurelt mõtlejad** Marta Eller, d23
4 **Õpilaskogu 101** Marleen Meister, d23
5 **Irratsionaal. Intervjuu Snjuhaniga** Alice Tisler 2*
6 **Kes meid tulevikus õpetab?** Mikk Artur Mikfelt, e23 & Artur Tšužas, d23
8 **Minagi seisin põrgu väravate ees** Eliisabet Raju, e23
10 **Arabella Antons: „Ei tohi karta vaeva näha!“** Annaliisa Karu, d21
12 **Suur Miilangu kokkutulek** Miilangu kokutulekul osalenud koosseisud
15 **Kes ütles: Treffner või Murphy?** Miia Isabel Anipai, a21
16 **Mõistatuslik sõpruskond: õpetajate sõprussidemed** Karin Pärtelpoeg, e22
17 **Millest räägivad humanitaarlased?** Meribel Leppik, e23
17 **Elu enne Miilangut?!** Kirke Karolin Tark, c22
18 **Õpetaja kõrv on kuningas** Annabel Tiido, e23 & Meribel Leppik, e23
19 **Oksjonil läks Ülle Hüva haruldane kaup kiirelt ja kuumalt** Roosi Raudsepp, a22
19 **Miks see kuradi uks pidevalt kinni on?** Artur Tšužas, d22
20 **Mida toob tulevik treffneristidele?** Miilangu kokutulekul osalenud koosseisud
21 **Händelist Tambergini – Eve Paabi teatrisoovitused** Eve Paap
22 **„Vara küps“ – film Eesti metsade hetkeseisust** Paul Piirimäe, e23
23 **Õpetajate tsitaadid** Kogusid Lukas Müürsepp, B22 & Kirke Karolin Tark, C22
23 **Lühijutt „Jätis“** Snjuhan*

Miilang @miilang HTG Miilang htg.tartu.ee/miilang miilang@htg.tartu.ee

HTG 140 õpilaskõne

Arabella Antons, c21

Meie kool, Hugo Treffneri Gümnaasium on 140 aastat vana. Eesti Vabariik tähistas sellel aastal oma 105. sünnipäeva. Vaatamata sellele, et vahe on 35 aastat, on Treffneri kool ja Eesti Vabariik ikka ühte jalga käinud. Üks ei saa teiseta ja teine esimeseta, sest vundament on sama ning väärtused ja eesmärgid ühendavad. See ühendav alusväärtus on muidugi HARIDUS. Ilma selleta ei oleks põline maarahvas, eestlased, üldse oma riigi idee sünnini jõudnudki. Tänapäeval võib tihti kuulda üleskutset, et unistage suurelt, aga suurelt unistada saad vaid siis, kui tead võimalusi, mille poole pürgida. Vana aja eestlane oli küll väga elutark ja teeks meile täna silmad ette ellujäämiskunstides, aga julguse manada oma unistustesse oma riik, Eesti Vabariik, andsid talle kõrgema hariduseni jõudnud eestlased. Ja sellel teel on Treffneri kool Eesti Vabariiki ikka toetanud. On ju meilt võrsunud rahvusliku ärkamisaja tegelasi ja meie riigi ülesehitajaid ning sellele sisu andnud kultuuritegelasi ja eeskujusid. Nagu ma ütlesin, üks ei ole saanud teiseta.

Selle 140 aasta jooksul on olnud igasugu aegu. Eestist on üle käinud revolutsioonid ja maailmasõjad, oleme olnud vabad, aga ka okupeeritud. On mindud Vabadussõtta ja viidud vägisi ilmasõtta. Mõte on saanud vabalt lennata, aga vaba mõte on olnud ka keelatud. See Kalevipoja kuju oli ja siis ta hävitati ning nüüd on ta jälle. Olud on olnud kitsad ja me oleme olnud vaesemad. On õpitud saksa ja vene keeles, aga lõpuks ikkagi eesti keeles. Koolis on käidud kolm talve ja nüüd kõvasti rohkem. Oli aeg, kui hariduses panustati rohkem meestele, aga ka need ajad on möödas. Niimoodi, oma ajastu peeglis ja ajaloo keerdkäikudes, on koos köndinud meie kool ja Eesti Vabariik.

On aasta 2023 ja siin ma seisan, Hugo Treffneri gümnaasiumi abiturent, 18-aastane Arabella ja vaatan tagasi, et osata hinnata seda, mis minul on. Mina olen sündinud vabas Eestis ja eelnevaga olen kursis tänu haridusele.

MINA, kes ma selle vabaduse olen saanud loomuliku osana oma elust, pean seda teekonda endale aeg-ajalt meelde tuletama. Pean tuletama meelde, et võimalus käia välismaal ja lugeda soovitud kirjandust, on vabadus, mida eelnevatel põlvkondadel ei olnud. Ma võin ennast vabalt väljendada ja kartma pean vaid siis, kui olen valetanud või alusetult laimanud. Ma ei pea kartma varahommikust koputust uksel ja rongidel on minu maailmas vaid positiivne funktsioon. Võin vabalt suhelda paremale ja vasakule, ühele ja teisele poole maakera kirju saata ning vaid minu enda laiskus saab olla takistuseks info otsimisel. Minu elu on mugavam kui minu eelkäijatel ning tänu sellele on mul võimalus tegeleda asjadega, mis mulle päriselt meeldivad. Täna, siin ja praegu saan ma olla mina-ise ja mind aktsepteeritakse sellisena nagu ma olen.

Oma hea elu võlgnen ma Eesti Vabariigile ning oma hea hariduse Mart Reiniku Koolile ja Hugo Treffneri Gümnaasiumile.

Ma soovin, et meis ja maailmas oleks rohkem vabadust, võrdsust ja vendlust, sest vabadus sünnitab võrdsuse ja see omakorda vendluse ning siis ei ole enam suuri ja väikeseid riike ega tähtsaid ja vähemtähtsaid rahvaid, vaid on ühised eesmärgid ja väärtused ning alles siis jõuab inimkond ülima rahuloluni. Ma tean, et osad teist mõtlevad nüüd, et ma olen noor ja naiivne ning et mu unistus ei ole loodud kunagi täituma, aga haritud inimeste unistustest ju võrsuski Eesti Vabariik.

Abiturient Arabella Antons Foto: Jüri Luht

Lõpetada soovin ma oma kõne vilistlase Jaan Kaplinski sõnadega Tartus, ühel talvepäeval aastal 1984:

Lund sajab.
Lund sajab lehistele ja mariõunapuudele botaanikaaias.
Lund sajab tiigile ja saarele keset tiiki.
Lund sajab telegraafile ja postimajale.
Lund sajab Jaani kirikule ja kainestusmajale.
Lund sajab sinule, vana kool ja mälestusele,
mis on jäänud juba nii sügavale alla,
et silm ega jalg ega suusakepp
ei ulata läbi. Kusagil kümnete talvede
lume all on midagi – otsekui suur must tahvel,
millel on kirjas see kõik, esimesest
viimase päevani.
Seal lume- ja aastatealusel tahvlil
on kõik alles. Kõik kirjas. Valge, musta
ja värvilise kriidiga on tükk Sinu elulugu
kirjutatud sinna tahvlile,
mille ääres Sa kord oled seisnud ja käed,
mis kirjutasid, ei kirjuta enam.
Aga midagi käekirjast on visalt alles,
otsekui oleksid need valged tähed ja sõnad tulnud tahvlilt ära
ja hakanud elama oma elu ja elulugu,
otsekui oleksime meie ise ka natuke nagu laused,
mille paar esimest sõna kord kirjutati valge kriidiga
mustale tahvlile
siin postimaja ja kiriku ja vangla vahel.

Koolipere Hugo Treffneri monumendi juures sütitavat kõnet kuulamas. Foto: Jüri Luht

RAAMATUARVUSTUS: Treffneristid on suurelt mõtlejad

Marta Eller, D23

Ma mõtlesin pikalt ja jõudsin järeldusele, et ei hakka seda raamatut arvustama tavaliste arvustuse pidepunktidena, vaid teen seda meie, treffneristide silmade läbi.

Raamat, millest on juttu, kannab pealkirja „Suurelt mõtlemise maagia" ja autoriks on David J. Schwartz.

David J. Schwartz oli Ameerika kirjanik ja elukoolitaja. Ta oli turunduse professor ja tarbijarahanduse õppejõud Georgia osariigi ülikoolis.

Ilmselt oleme me kõik käinud raamaturiiulite vahel ringi mõttega, et tahaks midagi lugeda, midagi uut teada saada. Minuni jõudis käesolev teos täiesti juhuslikult. See kirjutis neelas mind endasse kiirelt ja väga intensiivselt. Aga kuidas see mind mõjutas? Kuidas see võib teid mõjutada? Kõik raamatud mõjutavad suuremal ja vähemal määral. ALATI! Ma tahan, et kõik saaksid selle raamatuga ise põhjalikult sõbraks saada, seetõttu ei taha ma raamatust sellisel viisil rohkem rääkida, sellisel viisil, kus mõte pole selge.

Ma toon ühe näite igapäevaelust, mis selles raamatus on ideaalselt lahti seletatud. Olen üsnagi veendunud, et me kõik oleme olnud olukorras, kus üks või teine inimene tundub meile hirmus, ebameeldiv, kõhedust tekitav. See tunne võib meid rajalt kõrvale viia ja tekitada täiesti tühist stressi. Kujutame olukorda, kus meid ootab ees jaapani keele suuline arvestus. Esimene vaatenurk oleks selline: see õpetaja on hirmus, ma kardan teda. Teine, suurelt mõtleja vaade aga selline: õpetaja on ka inimene, meil on rohkem sarnasusi kui erinevusi (ei tohi ära unusta viisakust ja lugupidamist), me oleme kõik inimesed, minu tulevikku ja enesetunnet ei saa mõjutada üks ebaõnnestunud arvestus. See situatsioon on iga inimese enda mõtlemise koht. Võtke sekund ja kujutlege, kuidas teie käituksite. Kas tekkis huvi raamatu vastu? Oleme targad, laseme ennast aidata ning õpetada ja peame meeles, et usk iseendasse on edasiviiv jõud.

Õpilaskogu 101

Marleen Meister, D23

Kusagil siin Treffneri koolis toimetab selline seltskond nagu õpilaskogu. Kes nad aga õigupoolest on ja millega nad tegelevad? Miilang tegi juttu (õpilaskogu) presidendi Anna Malena Kurise ning direktor Ott Ojaveeriga, et õpilaskogu olemusest sotti saada.

Koridoriküsitlus: Mida tead Sa õpilaskogust?

Pika vahetunni ajal kooli peal kordioriküsitlust läbi viies saime enamasti esimeseks vastuseks „Ega ma eriti midagi ei tea". Õhus oli pisut võõrastav olek, õpilaskogu samastati justkui Hugo vaimuga: kuulda pole, näha ka mitte, aga kuskil siin ta vaikselt toimetab. Murekohaks on antud juhul asjaolu, et kuna liikmed on vaid klassivanemad, siis ei näi sealne tegevus laiemat kajastust leidvat ning ülejäänud õpilaskond sellest maailmast suurt midagi ei tea.

„Treffneri koolis hoolitsetakse meie eest hästi ning ega õpilaskogul liiga palju tööd ei olegi."

Sellegipoolest peeti õpilaskogu olemasolu koolikeskkonnas ääretult oluliseks – leiti, et õpilaskogu mängib tähtsat rolli õpilaste ja juhtkonna vahelises suhtluses ning on oluline, et kooliraffa mured jõuaksid õigesse kohta ja saaksid lahenduse.

Kes kuuluvad ja mis te teete?

Enamik meist on harjunud vana hea põhikooliaegse õpilasesindusega, mille liikmed iganädalaselt ühise laua taga vägitegusid planeerivad ja õpilaste mured kõrgematele jõududele ette kannavad. Ümarlaud võib säilida, kuid sellegipoolest on Treffneri kooli õpilaskogu formaat pisut teine.

Ega iga tont tänavalt (Eha alleelt) sinna ei kuulu, liikmeteks on iga klassi klassivanemad või määratud esindajad, kes kogu kokkukutsumisel kohale ilmuvad ja koosolekul kuuldu klassile ette kannavad. Õpilaskogu ümarlauad ei toimu regulaarselt ning on viimasel poolaastal täitnud infovahetuse eesmärki. Kui siinkohal meenuvad õhtupoolikud, mil klassivanem klassi-*chat*'i pika informeeriva kirja saadab, siis tea, et vahepeal on toimunud koosolek. Tegelikult on aga igal õpilasel õigus ümarlauas osaleda ja selle kavasse päevakorrapunkte esitada. Anna Malena Kurise (edaspidi president) sõnul saab seda ka alati teha.

Samuti on õpilaskogu põhimääruses kirjas, et kogul on õigus moodustada aktiiv, mis koosneb õpilastest, kes pole klassivanemad, kuid sooviksid siiskiõpilaskogu tegevusest osa saada. Hetkel õpilaskogul nn aktiivset aktiivi ei ole, selleks ei ole presidendi sõnul lihtsalt vajadust, seevastu on alati võimalik initsatiivikate initsiatiivil see moodustada.

Direktor lähtub oma vaates õpilaskogule aastatetaguse presidendi sõnadest „Treffneri koolis hoolitsetakse meie eest hästi ning ega õpilaskogul liiga palju tööd ei olegi". See tähendab, et õpilase ülesanne ei ole võidelda ja rabada, vaid hoopis õppida. Nagu me kõik ka teame, on Treffneris mindud seda teed, et suuremaid üritusi korraldavad klassid, mitte õpilaskogu. Direktori sõnul on ka see üks meie kooli pikaajalistest traditsioonidest, mis muudab tööjaotuse efektiivsemaks ehk kogu koormus ei lange väikse satsi õlgadele. Samuti saavad mitmed õpilased tänu sellele ürituse korraldamisest oma UPT koostada. Õpilaskogul ei ole siiski täielikku korraldamisvabastust, nende õlule langevad lahtiste uste päevad ja muud järelkasvule kooli tutvustavad üritused.

Et reaalne töömaht lihtliikmele niivõrd suur ei ole, siis pole ka aktiiv moodustunud. Rohkem kohustusi jagub aga presidendile, kelle peamised ülesanded on koosolekute kokkukutsumine, nende läbiviimine, juhtkonna-õpilaste vahelise suhtluse korraldamine ja tähtsamatel sündmustel kõnede pidamine. Temalt küsitakse juhtkonna liikmete poolt igapäevastel puhkudel arvamust selle või tolle kohta. Samuti käib ta kohal juhtkonna koosolekuil ning võtab seisukohti hoolekogus.

Kuid tulevik ei ole helge, sest initsiatiivi presidendiks pürgimise osas palju ei näi olevat. Näiteks ei olnud Anna Malena isegi klassivanem ega kogu liige, kuid võttis presidendi kandidatuuri vastu, sest suurt kätemerd silmapiiril ei paistnud. Siinkohal jõuame välja õpilaskogu murekoha tuuma: teavet ei ole (vähemalt seni). Ühe lahendusena nägi president õppeaasta alguses rebastele õpilaskogu tutvustamist, just nagu tehakse huviringidega. Vahest oleks kooli sisemeedia (näiteks Miilangu) kajastusestki kasu, sest mida rohkem teavet, seda rohkem rahvast, arvamust, huvi ja mida rohkem, seda uhkem.

Tõsiasi on see, et HTG õpilaskogu vorm on ümarlaua-tsentraliseeritum, kui paljud meist eeldavad. Kuid nagu õpilaskogu president ja direktor südamele panid, pöördumine on esimene samm lahenduse suunas. Kui jagub initsiatiivi, on ka tulevikku.

Intervjuusid aitas läbi viia Mona Marii Toots, E23

IRRATSIONAAL.
Intervjuu Snjuhaniga

Alice Tisler 2*

Kooli raamatukogu lugemissaali laual on üks raamat. See on imelik raamat: tal puuduvad veel kooli raamatukogu kleepsud ja temalt ei leia ISBN raamatukoodi, mis tähendab, et seda raamatut ei anna tavalisest poest leida. Ta kaantelt leian ma endisaegsed lõikepaberid oma sirgete ja värviliste joontega, millele on kleebitud mingid inimesed, Vana-Testamendi väljavõtted, muistsed graafikud, õigeusklikud kirikutornid ja muud arusaamatud asjad. Esikaanele on trükitud punases masinkirjas *Snjuhan, „Luuletused"*.

Ma sirvisin seda imelikku raamatut. Ma avastasin, et see raamat on vale: ta lehtedelt leidsin ma peale lubatud värsstekstide ka mingeid joonistusi, kollaaže ja lõpuks isegi proosat. Selle pealkiri on võlts. Panin raamatu maha ja mõtlesin: „Miks?" Tahtsin vastust. Ja nõnda läksin ma lõunasse, kus asub küngaste vahel hüljatud kummituskorter, süütasin lõhnarohu ja korjasin naelu.

Miks selline raamat?

Teatavasti peab iga õpilane gümnaasiumi lõpetamiseks tegema uurimis- või praktilise töö, ilmselgelt mina niisamuti. Ma soovisin teha midagi, mis kajastaks minu loomingut. Alguses kaalusin filmi tegemist, kuid tõttöelda oli mul monteerimisprogrammidega jändamisest kõrini. Siis tuli mõttesähvatus: ma kogun kaante vahele need tekstid, millest mõningaid võib luuletusteks nimetada, panen mingi äri neid trükkima ja siis loobin neid pimesi laiali.

Mispärast niivõrd üksluine pealkiri?

Siin on asjaosaline teatav dialektika. Algselt oli mul soov anda raamatule provokatiivne pealkiri, spengerlik „Radikaalsed värsid ja Maavalla loojang". Veidi mõtiskledes jõudsin aga järeldusele, et sellise pealkirja andmine tähendaks oma loomingule väga kivistunud subjektiivse hinnangu andmist. Pealkiri annab lugejale mingisuguse eelduse, mida sellest raamatust oodata. Kuid mis siis, kui raamatu sisu pole sugugi radikaalne? Nõnda otsustasin sünteesina minna teise äärmusesse ja panna raamatu pealkirjaks tagasihoidlik „Luuletused". See meeldis mulle, sest see on kohati sisu üle vasturääkiv: raamatus pole vaid luulet!

Miks luule?

See, mis teeb luule minu jaoks huvitavaks ja teda teistest kirjandusliikidest eristab, on tema müstilisus. Täpsemalt köidab mind tema antiintellektuaalsus. Kui ma soovin end intellektuaalselt ja akadeemiliselt väljendada, kirjutan ma essee või arvamusloo. Nendes kajastuvad teadvuslikud ja ratsionaalsed mõtted. Luule on seevastu irratsionaalne: see sukeldub teadvusest alateadvusesse. Luules ei ole tähtsad iseenesest sõnad, vaid neid sellisesse järjekorda seadnud metafüüsika. Leo Luks, üks vähestest nüüdisaja Eesti filosoofidest, kelle teoseid pean väärt lugemiseks, väitis sarnasel moel, et luule on tähendusetusesse kalduv kirjandus. See üritab nimetada midagi väljendamatut ja, erinevalt proosast, ei loo seega tähendusliku tervikuna esinevat maailmat.

Luules ei ole tähtsad iseenesest sõnad, vaid neid sellisesse järjekorda seadnud metafüüsika.

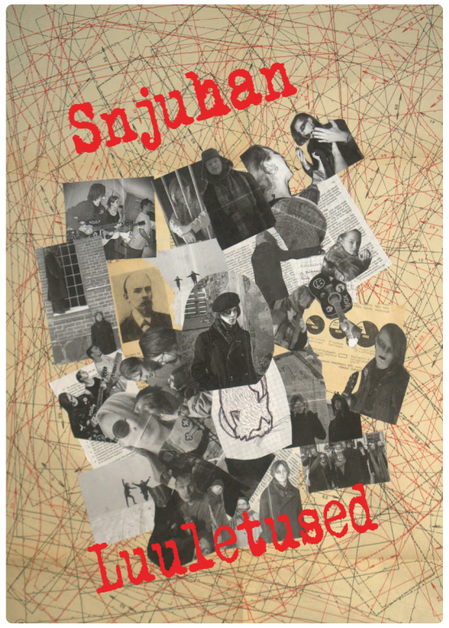

Snjuhan „Luuletused" esikaas

Mis sind kirjutama paneb?

Ma ei oska kindlalt vastata. Esiteks on valdav osa tekstidest kirjutatud kogedes viha, melanhooliat ja muid äärmuslikke emotsioone. On neid, mis on kirjutatud füsioloogiliselt vaevatud seisundites (näiteks 40-kraadises palavikus). Niisiis paneb kirjutama mingi korratus, milles kehastub eelmainitud alateadvus. Need tekstid ei ole kirjutatud kaine mõistusega, vaid lootusetuses, transis ja koŠmaarsuses. Ma ei usu, et ükski tekst raamatus on kirjutatud headusest.

Eelmainitut toetab muude teoste lugemine või kogemine. Mulle meeldib viidata teistele teostele, näiteks on üks luuletus pealkirjaga „Šamaani synd" inspireeritud Mircea Eliade raamatus kirjeldatud jakuudi šamaanide rituaalist. Mõned luuletused on lihtsalt värssidesse seatud tsitaadid: „Konkreetne luuletus" on järjekorda asetatud laused, mida kuulsin psühhiaatriakliinikut külastades. Mu kirjutised peegeldavad mu kogemusi, ilmselt isegi rohkem, kui suudan arvata.

On sellel raamatul sõnum?

Nihil. Ma ei väida sellega mitte midagi konkreetset, sest tõesti midagi konkreetset (ehk välja arvatud eelmainitud luuletus) seal pole. Kel on silmad, see saab lugeda ning enda järeldused sepistada.

Illustratsioon: Orm Kaarel Kübarsepp

Kes meid tulevikus õpetab?

Mikk Artur Mikfelt, E23
Artur Tšužas, D23

Õpetajate streik ja laiemalt nende töötingimused on hetkel vägagi päevakohane teema, mis puudutab kogu Eesti hariduse tulevikku. Intervjuus HTG õpetajate, endise riigikogu liikme Toomas Jürgensteini ja Tartu Ülikooli matemaatikahariduse lektori Kerli Orav-Puurannaga rääkisime streigist, lahendustest haridusmaastiku probleemidele ja hariduselu tulevikust üldisemalt.

Õpetajate palga ja töökoormuse küsimus on probleem, mille üle on arutletud juba mitmeid aastakümneid.

> **Miks me Teie hinnangul perioodiliselt ikka ja jälle selleni tagasi jõuame ning lõplikku lahendust leidnud pole?**

Kerli Orav-Puurand: Meie hariduspoliitikas puudub teatud mõttes stabiilsus. Iga nelja aasta tagant tuleb uus minister, kes tahab jätta oma märgi ajalukku. See toob endaga kaasa radikaalsed ja kohesed muutused. Samas hariduses on vaja mõnevõrra pikemat vaadet ja stabiilsust.

Toomas Jürgenstein: Ebastabiilsus on üks neid põhjuseid, miks ma streigiga ühinen. Tõepoolest praktiliselt igal aastal see probleem uuesti tõuseb ja õpetajad, nii palju kui mina tunnetan, ootavad sellist lahendust võikokkulepet, mis loodaks nelja või viie aasta peale, et mitteigal aastaselle probleemi juurde tagasi tulla. Miks see nii on? Põhjuseid on mitu: valitsuste vahetused ja teatud hetkedel liiga optimistlikud eelarveprognoosid.

Õpetajate streigiga seoses on räägitud nii miinimumpalgast, diferentseerimisfondist, karjäärimudelist kui ka koormusest.

> **Mis on Teie hinnangul ikkagi see kõige olulisem?**

Kerli Orav-Puurand: Kõige olulisem ongi see, et palk vastaks töökoormusele. Kui ma saaksin hakkama selle 35 tunniga, siis võib-olla see palk ei olekski nii vilets. Siin on nii palju koos, esiteks on see kindlasti palk, siis on töökoormus, siis on need õpetajad, kes tulevad otse ülikoolist ja kellel puudub igasugune karjäärimudel. Kujutame ette, et ma tulen värske õpetajana kooli tööle ja ma ei näe mitte mingit võimalust, et 20 aasta pärast olen ma midagi rohkemat – ikka olen seesama õpetaja, kes saab täpselt samasugust palka.

Treffneri õpetajatest koosseis enne haridustöötajate meeleavaldusele minekut.

Foto: Kaia-Riin Rohtmaa

Toomas Jürgenstein: Mulle on oluline ikkagi see pikaaegne kokkulepe ja vaade. Palk on kindlasti üks asi, aga samas ka see taust ja kindlasti ka karjäärimudeli loomine.

Valitsuserakondade sõlmitud koalitsioonileppes on ühe punktina välja toodud eesmärk luua haridustöötajate karjäärimudelid. Aastaid tagasi oli Eestis karjäärimudeli süsteem teatud määral kasutusel kuni selle kaotamiseni.

> **Kas Teie arvates võiks Eestis olla õpetajatel karjäärimudel? Kui võiks, siis milline?**

Kerli Orav-Puurand: Aastaid tagasi oli see süsteem tõesti olemas ja ma mõtlesin selle peale, kas peaks vanemõpetajaks saama, aga see palgavahe õpetaja ja vanemõpetaja vahel oli nii väike, et lihtsalt polnud mõtet sellega tegeleda. Siis tehti seda palgavahet suuremaks, tegin vajalikud sammud ära, aga edasi ma ei jõudnud, sest see süsteem lõpetati ära. Karjäärimudel on väga oluline, et õpetajal oleks mõtet ja motivatsiooni pingutada. Ma arvan, et see õpetaja, kes tuleb otse ülikoolist, ja see õpetaja, kes on juba vähemalt 5-7 aastat töötanud, on ikkagi natuke erineva kvaliteediga ja seda peaks minu arvates ikkagi erinevalt tasustama. Kindlasti ei ole staaž siinkohal ainuke kvaliteedi parameeter: olulist rolli mängivad ka igasugused koolitused, täiendkursused jne. Varem oli giniäiteks koolitusnõue kõikidele õpetajatele aasta jooksul teatud hulk kursuseid läbida.

Toomas Jürgenstein: Hetkel paljudele õpetajatele tundub, et see ei ole päris õige, et õpetajal selline karjäärimudel puudub. Kui ta saab omal alal meistriks, jääb ta palk endiseks. Samas mulle endale tundub, et mina isiklikult olen pigem allakäigu faasis. Arvan, et minu paremad ajad õpetajana olid kümmekond aastat tagasi: mul oli ideid, mul oli julgust neid proovida. Mulle tundub, et staaž küll annab teatud kogemust ja teadmisi, aga see staaži komponent ei tohiks olla lõputu.

Ühe nädala kohta on õpetajate tööajaks määratud seadusega 35 astronoomilist tundi.

> **Kuidas Teie hindate sellist määratlust, on see realistlik?**

Kerli Orav-Puurand: Paljud ütlevad, et õpetajal jääb ju veel 15 tundi vabaks puhtalt terve selle lisatöö tegemisele, et ole hea, saa hakkama. Tegelikult see kõik nii kiiresti ju ei käi. Lapsevanemale ühe kirja kirjutamisele kulub mul täpselt tund aega. Mina olen siin süsteemis sees, ma saan kõigest aru, aga lapsevanem ju enamasti ei tea, kuidas siin asjad välja näevad, seepärast peangi kirjutama kirja nii täpselt, et sellest kõik õigesti ja ühemõtteliselt aru saaksid. Pean kirjutama nii, et keegi ei tunneks ennast solvatuna jne. Lisaks on erinevate õpetajate töö väga erinev. Võtame näitekseestikeeleõpetaja, kes peab kirjandeid kontrollima. See on palju mahukam kui matemaatika kontrolltöö hindamine, kus lõpptulemus peaks enam-vähem kõigil õpilastel sama olema.

Toomas Jürgenstein: Paraku on antud küsimus tõesti probleemne ja sõltub asjaoludest. Ma parandan ühte tööd kusagil 10 minutit. Kui öelda, et ühes klassis on 8 õpilast, kulub mul 80 minutit, kui 36 õpilast, siis kulub 360 minutit. See vahe on päris oluline. Just sellise realistliku olukorra näitel on töömahu tasuga vastavusse seadmine mõistlik ja vajalik.

> **Miks on tänapäeval raske leida Eesti haridussüsteemis noori õpetajaid ja kuidas õpetajate järelkasvuga seotud probleem lahendada?**

Kerli Orav-Puurand: Kui keegi oskaks sellele küsimusele vastata, kuidas noori õpetajaid kooli meelitada, oleks see vastus miljoni euro küsimusele. Ma ei tea ausalt öeldes, kuidas seda probleemi lahendada. See on väga mitmetahuline ja väga valus probleem. Mul on tunne, et õpetajatele on ka liiga palju ootusi: professionaalselt ainet valdav, siis veel psühholoog, kasvataja, veel ühte, teist jakolmandat. Samal ajal on õpetajatel võrdlemisi vähe õigusi. Me saame jah valida viisi, kuidas ainet õpetada, aga kui õpilane tuleb ja ütleb, et tahab ühte või teist asja järele teha, siis ta tuleb ja teeb, sest vastasel juhul ta enam äkki üldse ei tulegi ja õpilase halvas tulemuses on süüdi õpetaja. Lisaks on probleemiks õpetajate erinevat sorti kiusamine, eelkõige internetis. Mina pole seda õnneks tänu õpilaste kvaliteedile kogenud, ent üldiselt on see probleem.

Toomas Jürgenstein: See on ka selles mõttes üks hästi raske asi, et tegu on ringiga probleemiga. Ühtepidi, kui kogu aeg noored inimesed kuulevad, et koolis on need ja need probleemid, õpetajad hakkavad streikima, siis see amet, millega on kogu aeg probleeme, ei ole noortele väga atraktiivne. Ma olen ise püüdnud alati välja tuua, et on probleeme, aga on ka palju head. Ütleksin Juhan Viidingu sõnadega: „On seda, mida annad, siiski vähem, kui võrdled sellega, mida ise saad“. Ma võin kindlalt öelda, et ma olen koolist kindlasti rohkem saanud, kui ma olen siia andnud. Aga jah, ma möönan, et niisugune konkurentsivõimeline palk ja pikk puhkus võiks olla asjad, mis noori kooli õpetajateks toovad. Praegu paraku aga ei too.

Streigi ajal ei toimu õpetaja juhendatud õppetööd.

> **Mida öelda nendele õpilastele, kes ühelt poolt toetavad õpetajate streiki, ent samas on mures oma Eesti Vabariigi põhiseaduse § 37-s tagatud õiguse pärast haridusele?**

Toomas Jürgenstein: Meie kooli prominentne füüsikaõpetaja Madis Reeman tunneb hästi prantsuse kultuuri ja räägib kenasti ka prantsuse keelt. Ta viskas ükspäev nalja, et me peame õpetajatega tegema õppereisi Prantsusmaale, sest seal on kogu aeg streik. Kogu aeg keegi streigib, see on elu tavaline osa. Kuid tõesti, meil ei ole Eestis streigi traditsiooni – õpetajate streik on suhteliselt haruldane. Minu jaoks on streikimise vabadus demokraatliku maailma osa ja ka õpilased võiksid sellele kaasa aidata. Kui nad loeks streigi ajal raamatuid, kordaks ja õpiks selgeks segased teemad, oleks see väga tervitatav. Samas teeks südame soojaks näha ka mõnd õpilast meeleavaldusel õpetajatele toeks olemas.

Õpetajate töökoormuse ja palga teemal debateerides ütles üks Riigikogu liige, et elu ongi üks kannatus.

> **Mis on Teie hinnang sellisele vastusele ja suhtumisele?**

Toomas Jürgenstein: Ma pean Jürgen Ligist väga lugu, ta on poliitikas pikalt olnud, ta ütleb ebamugavaid, kuid vajalikke asju. Vahel ütleb ta asju, mis on poolikud. Antud juhul on mõte poolik. Elu võib ka kannatus olla ja tõenäoliselt pärast streiki õpetajad kannatavad edasi. Kui aga need ülestõstetud probleemid tõsiselt kätte võetakse ja nendega tegeletakse, võib ehk aasta või poole pärast Jürgenile öelda, et aga näed, oli kasu, sest kannatus on kokkuvõttes vähenenud.

Õpetate paralleelselt nii Treffneri gümnaasiumis kui ka Tartu Ülikoolis.

> **Mis on kõige suuremad erinevused ja sarnasused gümnaasiumis ning ülikoolis õpetamisel?**

Kerli Orav-Puurand: Siin tuleb arvestada sellega, et Treffneri koolis olen ma enamasti õpetanud just humanitaarsuuna õpilasi. Nende puhul on tihtipeale vaikimisi see eeldus, et nad väga palju matemaatikat ei armasta, ei oska. See on teatud määral õige ka. Ülikoolis on mul võimalus töötada tudengitega, kes tulevadki matemaatikaõpetajaks õppima ja kellega üldse ei peaks olema seda probleemi, et pole motivatsiooni matemaatikat õppida. See muidugi on viimasel ajal hakanud muutuma selles suhtes, et me oleme jõudnud sinna kohta, kus ka mõned mu tudengid ei saa päris hästi aru, miks nad seal on ja mida nad seal õpivad. Üldiselt aga on tudengite huvi matemaatikaõppimise vastu suurem kui humanitaarsuuna õpilastel, mis on ka täiesti mõistetav.

> **Kui mõtlete tagasi ajale, mil olete töötanud Eesti haridussüsteemis, siis mille tooksite välja ühe väga hea ja positiivse muutuse või arenguna?**

Kerli Orav-Puurand: See on positiivne, et meil on nüüd kaks matemaatikat. Õpilastel on valik, kas valida kitsas või lai matemaatika. Ja ka see on hea, et matemaatikaõpetajaid ei ole väga palju vähemaks jäänud võrreldes füüsika- ja keemiaõpetajatega. See on küll väga isiklik arusaam asjast, aga selline see on.

Toomas Jürgenstein: Minu jaoks on see ikkagi samm-sammult tulnud, aga õpilased on hakanud rohkem rääkima. Osalt on see võib-olla ajastu tõttu. Kui mina õpetajana alustasin, oli see, et õpilane oma arvamust väljendas või teema kohta oma hinnanguid andis, palju harvem nähtus. Praegu on hästi paljudes klassides tekkinud dialoog, kust ka mina tulen targemana välja. Just see dialoog õpetaja ja õpilaste vahel on väga positiivne.

Minagi seisin põrgu väravate ees

HTG 140. AASTAPÄEVA BALLIL ESINENES KA ANSAMBEL TRAFFIC, KELLE LAVALE SAABUMISEL TEHTI KÕIGE TÕELISEMAT PÕRGUKISA. FOTO: JÜRI LUHT

Põrgu

ELIISABET RAJU, E23

„Kunst jäljendab loodust nii täpselt kui võimalik, nagu õpilane jäljendab õpetajat, seega peab looming ikka ja alati olema kui Jumala lapselaps," on öelnud Dante läbi minategelase „Infernos". Selleks, et kargel laupäevaõhtul iga looduslapsest kunstnik, õpilane, õpetaja ning Jumala lapselaps lühtrite säras paradiisist imiteeritud Vanemuise kontserdimajja sammud seada sai, pidid kõik enne sulgedesse, siidkinnastesse, kõpskingadesse ja smokingutesse riietumist läbi käima higisest põrgust ning ootusest puhevil purgatooriumist.

Alates hetkest, mil nii aatriumi tugipostidele kui kõrgematesse interneti meediumitesse ilmusid paljutähendavad transparendid balli peremehe ja perenaise konkursi „Infernost" ning juubeliballi paradiisist, lõid kihama kõikvõimalikud koolkonnad Hugo Treffneri Gümnaasiumis. Aplus, ahnus, kadedus, uhkus ja viha – on mida lunastada, ja veel kõige süütumatel, vast ristitud kümnendikel. Leidus sedasama surmapatust viha, materdamist ning kohati isegi hukkamõistu balli teemavaliku osas. Leidus juba mõttes endale patuserüü konstrueerinud koolikaaslaseid. Leidus vastupunnivaid elitaare, kes nui neljaks plaanisid saabuda ballile oma parimas õhtukleidis. Leidus ükskõiksust ja elevust, armastust ja kadedust – tõeline jumalik komöödia.

„Kõik lootus jätke siia sisenedes!" on kõlanud Dante triloogia esimeses osas. Alighieri ja Vergiliuse juhatamisel sai publikum naudelda konkursil osalenud patuste lubadusi, pattude lunastamist ning kohtunike parajalt sapiseid, kuid mahlaseid tagasiside kommentaare. Põrgule omaselt toimus kohtumõistjate ülekullastumus ning muusikat ei mängitud mitte ettekandjate nõuete järgi, vaid helitiimi heaksarvamise alusel. Treffneri kogukond sai taas osa B23 müstilisest edust, mille valemit teavad tõenäoliselt vaid üksnes nemad. (B23 hääletati rahva lemmikuks, ballikonkursi võitis E23!) Õhtu lõpetas paganlik ning eriti siivutu retro võbega* tantsuõhtu, kus kõik inglid ja närukaelad katkematu helikunsti saatel ühte sulasid.

*võbe – *ik* vibe; *uudissõna*

Purgatoorium

Kui põrgusse minekuks oli tehtud nädalate kaupa ettevalmistustöid, kulutatud kingataldu ning korvatud magamata öötunde vahetunnis radiaatorite vahetus kauguses suikudes, siis purgatoorium oli märksa kabedam. Enne viimset kohtumõistmist läbitavaks hingepuhastuseks oli treffneristidel vaid üks päev. Õnneks avanesid paradiisi väravad sümboolselt kõigile, kes olid julgenud oma varbad pista üle huvijuhi kabineti ukse läve, et patustena sealt üheotsapilet paradiisi soetada. Püünele pääsesid ka kõik peremehe ja perenaise kandidaadid ning oligi peaaegu kätte jõudnud see tõotatud päev, mis kõigil endistel ja praegustel treffneristidel kalendris juba alates viimasest juubeliballist punasega tähistatud oli. „Suur leek süttib pisikesest sädemest".

KONKURSI VÕITIS 10.E KLASS JA RAHVA LEMMIKUKS SAI 10.B. FOTO: JÜRI LUHT

MEELEOLUKA ÕHTU JUHID OLID DANTE JA VERGILIUS. FOTO: JÜRI LUHT

Paradiis

Raekoja kell lõi seitset õhtul. Ei olnud seal kommertskooli poisse, kes paneksid aja seisma, ega ühtegi ületöötanud plakatiga õpetajat purskkaevu juures külmetamas. Veel ei muutunud ükski tõld kõrvitsaks ega prints konnaks. Kõik tantsitavad tantsud ja joomata vahuveinid ootasid Treffneri perekonda veel ees. Keskpäevase aktuse sissetassitud pori oli vaipadelt pühitud ning üheks õhtuks olid paradiisi väravad patustele avatud.

Kõikvõimalikest sissepääsudest astusid sisse sõna otseses mõttes kõik sulelised ja karvalised. Oli udulooriga kaetud printsesse, oli halastamatuid põrgukatla valvureid, oli glamuuri ja tsirkust, eri kultuuride osavaid leide ning julgeid kombinatsioone. Enamasti oli seltskond säilitanud oma treffnerliku vooruse ning rõhunud elegantsile ja väljapeetusele. Erinevat masti vägijooke voolas ojadena, vahetpidamata oli hõivatud komfortse fotograafi pildisein ning ükskõik kuhu astudes terendas haritlastest järjekord.

TANTSUPÕRANDALE VAJUSID KÕIK BALLILE SAABUNUD VÄHEMALT KORRA. FOTO: HENRI OLAK

Eepilise avavalsi saatel vajusid tantsupõrandale ühtlaselt vähemalt korra kõik ballile saabunud. Tantsuhoos kokku põrganud paarid noogutasid üksteisele viisakalt ning hakkasid jahtima järgmisi ohvreid, kelle varbaid kobada. Kõik koridori silmaõõmud, õpetajad ja õpilased keerlesid ühest saali otsast teise, aplodeerides mis tahes interpreetidele. Meeldivat ootamatust tekitas õpetajate üllatusetteaste, mis paljudele jäi paraku kättesaamatuks, sest just sel hetkel otsustas valdav enamus pärast korralikku ringitrampimist minna nina puuderdama. Kõige tõelisema paradiisi põrgukisa osaliseks said kodanikud aga ansambel Trafficu (mis balli jooksul pälvis endale hellitava hüüdnime Liiklus) lavale saabumisel. Mõned tõstsid kisa suurest austusest ning fänlusest, mõned aga protestiks, sest Trafficu etteaste oli nende jaoks tõenäoliselt hullem kui ükstapuha milline piinamisviis põrgus. Härrast meelt tekitasid siiski kõigis juba lapsepõlves armsaks saanud hitid, mille saatel moodustati inimusse, tehti ringmänge ning üürati kogu kopsumahu piires kaasa. Kas muutus see patustest pungil paradiis ka põrguks ning millise mälestusena sööbib see inimeste mällu, kes ei samastunud karvavõrdki eelneva tekstiga, jääb juba igaühe enda otsustada. Teekond läbi põrgu, purgatoorimi ja paradiisi on paslik kokku võtta Dante viimaste sõnadega „Jumaliku komöödia" saagas.

„A l'alta fantasia qui mancò possa;
ma già volgeva il mio disio e 'l velle,
sì come rota ch'igualmente è mossa,
l'amor che move il sole e l'altre stelle."

„Siin kujutluse kõrge lend küll väsis,
kuid minu igatsust ja tahet tõukas
nüüd Armastus kui tasa pöörlev ratas,
mis juhib päikest ja teisi tähti."

ÕPETAJATE ETTEASTE TEKITAS MEELDIVAT OOTAMATUST. FOTO: JÜRI LUHT

TANTSUTALLAD ESINESID KA UKRAINA RAHVATANTSUGA. FOTO: JÜRI LUHT

TRAFFIC PÄLVIS ENDALE HELLITAVA HÜÜDNIME LIIKLUS. FOTO: JÜRI LUHT

ARABELLA ANTONS: „Ei tohi karta vaeva näha!“

Annaliisa Karu, D21

Sellel aastal lõpetab Hugo Treffneri Gümnaasiumi silmapaistvalt tegus Arabella Antons, kes on praegusel hetkel veel loodusklassi abiturient. Arabellal leidub kooli kõrvalt aega nii hobidega tegelemiseks kui ka erinevatel konkurssidel osalemiseks. Kõike seda tehes on ta olnud ülimalt edukas ja saavutanud suurepäraseid tulemusi. Mis tagab ühele 18-aastasele lõpuklassi õpilasele sellise edu ja kuidas ta seda kõike jõuab? Arabella Antons jagab meile ausaid mõtteid enda senisest eduloost.

Arabella, räägi lühidalt endast. Kes Sa oled?

Ma olen Arabella, perekonnanimega Antons. Olen kaheksateist ja õpin Treffneris, loodusklassis. Ütleksin, et olen väga humanitaarsete huvidega inimene. Koolivälisel ajal meeldib mulle lugeda, teatris käia, teatri ja näitlemisega tegeleda. Koolis proovin enda loogilist poolt ja reaalsuunaga seotud oskusi arendada, et mul oleks võimalikult lai silmaring.

Kust Sul tuli soov Treffneri loodussuunda õppima tulla?

Mulle tundub, et ma olen alati tahtnud Treffnerisse tulla. Käisin põhikoolis Reinikus ja paljud reiniklased on Treffneris käinud, mul oli paar sõpra Treffneris ees. Ma ei näinud Tartus väga ühtegi teist varianti, kuhu mujale ma tahaksin minna. Samuti mulle kuidagi meeldis see, et Treffneris austatakse traditsioone, mulle endale meeldivad ka väga traditsioonid. Ma arvan, et loodussuund sellepärast, et isegi, kui ma koolivälisel ajal tegelen oma humanitaarsete huvidega, siis ma tahaksin, et mul oleks rohkemat maailmale pakkuda. Või kui ma lõpetan gümnaasiumi, siis mul on päriselt võimalus minna ja õppida arstiks, kui ma peaksin seda tahtma. Tahtsin, et kõik võimalused oleksid avatud. Otsustasin Treffneri kasuks, sest ma arvan, et on väga kasulik õppida tarkade inimeste keskel. Kui sa näed, et inimesed su ümber päriselt tahavad õppida, siis sa kuidagi ise ka pingutad rohkem. Eriti loodussuunas näen ma seda, et kõik on nii laiade huvidega ja mingites asjades minust nii palju paremad, et ma pean pingutama, et jõuda nende tasemele. See on mind kuidagi väga kütkestanud.

Millega Sulle meeldib koolivälisel ajal tegeleda?

Eelmisel aastal käisin veel Jakobi Mäe Teatristuudios, aga kuna meie kaheaastane õpe lõppes ära, siis sellel aastal on näitlemisega tegelemine natuke raskendatud. Muidu ütleksin, et see on minu number üks hobi. Õnneks on mul tuttavaid, kes tahavad ka teatriga tegeleda, ja siis me vahepeal saame kokku ning teeme teatriga seotud harjutusi. Olen ka päris kaua tegelenud etlusega, alates 6. klassist tõsisemalt. Loodusega seotud huvidest tooksin väja selle, et mina ja minu vend tegeleme igakuiselt linnumääramisega. Me osaleme linnumääramise võistlusel. Käin ka pilateses, Anima kooris ja loen nii palju, kui aega jagub. Alates 2. klassist olen ma pidanud elamusteraamatut, kuhu ma kirjutan enda teatris ja kinos käimistest ja sellest, kui ma olen käinud kuskil reisil või mingit raamatut lugenud. Ma panen sinna kirja oma mõtted ja see on aidanud mul enda kirjutamisoskusi parandada, et ma oskaksin ennast väljendada ka kirjalikult. Mul nagu polegi otseselt hobisid, aga mu aeg täitub kogu aeg erinevate tegevuste ja projektidega. Haaran igast võimalusest kinni.

Abiturient Arabella Antons arvab, et tarkade inimeste keskel õppimine aitab ka endal rohkem pingutada.

Foto: Koidu Pilve

Kuidas Sa leiad aega ja energiat, et kooli kõrvalt osaleda erinevatel konkurssidel?

Ma arvan, et see kõik sõltub tahtest. Minu puhul mängib rolli, et ma olen sügavalt kirglik kõige osas, millega ma tegelen. Ilmselt on oluline ka lihtsalt see, et tuleb osata oma aega planeerida. Treffnerisse tulles sain aru, et isegi kui mingil hetkel tundub, et kõiki asju on liiga palju ja et nendega ei ole võimalik hakkama saada, siis tegelikult on kõik saavutatav. Ma pean lihtsalt vaeva nägema ja tänu sellele on mul võimalik raskustest välja tulla. Jällegi, mis Treffner on mulle andnud, on see, et ükskõik, kuhu mujale ma nüüd õppima lähen, siis ma olen raskustega harjunud. Treffner on mind treeninud sellele tasemele, et mul on võimalik hoida kooliasjad joone peal ning samal ajal tegeleda asjadega, mis köidavad mind natuke rohkem kui matemaatikas silindri ruumala. Ma arvan, et tuleb pühenduda ja vahepeal mingid asjad, näiteks sõpradega väljas käimine, jätta tahaplaanile ning panna prioriteedid paika ja näha päriselt vaeva.

Milline õppeaine, mille vastu Sul nii suurt huvi pole, on Sulle kooliaastatel raskusi pakkunud?

Ütleme nii, et mul pole sellist asja nagu loomulik intelligentsus loodusainetes, ma pean ikkagi õppima nende jaoks. Bioloogia ja keemia on kindlasti mulle raskusi valmistanud, aga ma olen nendega kuidagi hakkama saanud. Näiteks keemias ma töötan terve tunni kaasa ja bioloogias hakkan juba kolm päeva varem arvestuseks õppima. Kindlasti kõige raskem on minu jaoks füüsika, sest ma lihtsalt ei saa sellest aru. Sellega on vist nii, et isegi, kui ma õpin selleks palju, siis mingeid loogikaasju ei ole võimalik lihtsalt õpikut lugedes selgeks saada.

Kust Sa leiad raskematel hetkedel motivatsiooni, et edasi tegutseda ja asjadega hakkama saada?

See on väga hea küsimus! Ma tunnen, et kooliasjades on mul lihtsalt tuim kohusetunne – ma lihtsalt pean need asjad ära tegema. Vahepeal ma tahaksin, et mul oleks seda kohusetunnet mingites ainetes vähem, et ma pingutaksin täpselt nii palju, et saada normaalne tulemus kätte, ei ole vaja alati perfektsuseni küündida. Rasketel hetkedel ma proovin mõelda sellele, mis ma olen saavutanud ja kuhu minu raske töö on välja viinud. Kui ma tegelen tegevustega, mis mulle päriselt meeldivad, siis ma ei peagi motivatsiooni otsima, sest see paneb mind särama ja põletab seestpoolt.

Rääkides konkurssidest, milline tulemus on Sulle eriti meeldejääv olnud?

See vist sõltub kõige rohkem sellest, kuhu ma tunnen, et ma olen ise enim panustanud. Kümnendas klassis tegime koos Anett Pillmanni ja tollase kaheteistkümnendiku Jonathaniga lavastuse Indreku ja Ramilda loost. Sinna me panustasime kõik nii palju, et kui lõpuks saime seda kooli publiku ees esitada, siis see oli tohutu rahuloluhetk minu jaoks. Meil ei olnud mingit suurt eesmärki, mille nimel me seda tegime, vaid me lihtsalt tahtsime teha teatrit. Sama lugu oli ka eelmisel aastal, kui meil oli Jakobi Mäe Teatristuudio lõpulavastus „Kajakas“. Ma sain seal väga keerulise rolli ja ma nägin tõesti kuu aega selle nimel vaeva, sest ma ei saanud seda tunnetust kuidagi kätte. Lõpuks, kui meil oli esietendus, siis ma tundsin, et nüüd on see roll minu oma. See oli jällegi miski, mis kuidagi oli väga tähtis minu jaoks ja näitas, et kui ma pingutan millegi nimel, siis on kõik võimalik. Sellel aastal olen märganud, et minu hobid ja konkursid on hakanud mulle ära tasuma. Kümnendas klassis ma osalesin monoloogide konkursil, kus ma sain esimese koha. Ma arvan, et kaudselt tänu sellele kutsuti mind sellel aastal õpetajate gala õhtujuhiks. See oli tore uus kogemus ja näitas mulle, et teised inimesed märkavad ka minu tegemisi.

Mis Sa arvad, mis on Sinu edukuse võti?

Ma arvan, et selleks on see, et ei tohi kunagi arvata, et miski tuleb iseenesest kätte. Ma olen väga kaua tegelenud etlusega ja kuna mul on seal hästi läinud, siis paljud inimesed arvavad, et see on sellepärast, et ma olen andekas. Päris nii lihtne see ka pole. Loomulikult on vaja teatavat kübekest andekust, aga tegelikult on kõige selle taga tohutu töö. Ei tohi karta vaeva näha, peab pingutama ja lõpuks kõik kuidagi loksub paika. Isegi, kui mul on ühel korral läinud hästi, siis see ei tähenda, et mul järgmisel korral läheb ka hästi, vaid ma pean ikkagi selle nimel vaeva nägema, pidevalt. Oluline on ka esitada endale pidevalt väljakutseid. Ei tasu rahulduda sellega, et mul tuleb mingi asi hästi välja. Jällegi tuleb mõelda, kuidas ma saaksin ennast veel parandada. Selles mõttes on Treffner hea, sest ma esitasin endale väljakutse, kas ma olen võimeline hakkama saama ka loodusklassis, kus on keemiat ja bioloogiat hästi palju. Ja siiamaani olen olnud võimeline!

Loomulikult on vaja teatavat kübekest andekust, aga tegelikult on kõige selle taga tohutu töö.

Arabella Antons

Foto: Koidu Pilve

Kui mõtled edasise elu peale, siis millised on praegusel hetkel Sinu tulevikuplaanid?

Noh, mul on neid igasuguseid. Sellest ma olen aru saanud, et võib-olla ma ei hakka loodusainetega süvitsi tegelema. Ma tahaksin oma elu kuidagi kultuuriga siduda. Noh, oleks tore, kui saaksin kunagi näitlemisega tegeleda, nii et selle eest saab ka palka. Samas ma annan endale aru, et see ei ole nii lihtne, ja sinna kooli, kuhu ma tahaks minna, on väga raske sisse saada. Ma mõtlen endale pidevalt varuvariante välja ja neid on küll igasuguseid. Alates sellest, et võiks tegelikult saada ka kiirabiarstiks, isegi, kui ma kardan verd. Või siis minna kuskile Idamaadesse ja saada ninjaks. Ma praegu vaatan jooksvalt, kuidas läheb.

Mida Sa soovitad inimestele, kes alles otsivad enda teed?

Ma arvan, et tuleb võimalikult palju ringi vaadata. Ei tohi kunagi mõelda, et vot ma kaheksandas klassis tunnen, et näitlemine on just see, millega mina hakkan tulevikus tegelema. Ei tasu sellele kõiki lootusi panna, vaid tuleb ikkagi vaadata ka teisi valdkondi. Noh, muidugi ma soovitaks ka, et võimalikult palju võiks teatris käia. Ma tunnen, et see on minu silmaringi hästi palju avardanud. Tänu sellele olen puutunud kokku nii paljude erinevate inimestega. Teatrietendustest saab nii palju kogemusi, saab nii paljude uute asjade kohta teada. Ja jällegi, mitte karta vaeva näha! Tõesti! Mulle tundub, et tänapäeval eeldavad inimesed, et elu peaks olema mugav ja kerge, ning pingutamist üritatakse vältida. Aga kui oled sellega harjunud, siis tuleb see kuidagi naturaalselt.

Suur Miilangu kokkutulek

Veel eelmise aastanumbri sees, jõulukuu esimesel päeval, leidis aset suur Miilangu kokkutulek. Üritusele olid kutsutud kõik Miilangu karvased ja sulelised läbi aegade. Kes julges oma nägu näidata, sai osa ühest toredast ja inspireerivast õhtust.

Sündmus algas endiste peatoimetajate paneeliga, mida juhtis meie peatoimetaja Miia Isabel Anipai. Jutuks tulid naljakad seigad, peatoimetaja ameti kasulikkus hilisemas elus, kõige menukamad artiklid ning loovad viisid lehe printimiseks. Ühiselt jõuti näiteks arusaamani, et kõige rohkem haaravad lugejaid eksperimendid ning kõige parem on lehte kirjutada ikka päev enne ilmumist.

Mida küll võiks teha koos inimesed, kelle ühiseks jooneks on sama kooli lõpetamine ja sama lehe, küll erinevatel aegadel, toimetamine? Eks ikka kirjutada! Praegusel toimetusel oli neile varuks kaks kirjutusülesannet. Esmalt moodustati grupid sünnikuupäeva järgi ning kirjutati üks vahva horoskoop (lk 20). Siis jaguneti rühmadesse toimetuste kaupa. Vanade aegade meenutamiseks kirjutati koos artikkel ettantud teemadel ning need kirjatükid jõuavad nüüd ka teieni. Mõnusat lugemist!

Erialasoovitusi praegustele ja tulevastele ajakirjanikele

Magnus Puija, e22
Meribel Leppik, e23
Eliisabet Raju, e23
Paul Piirimäe, e23
Artur Tšužas, d23
Ats-Artur Ploomipuu, e22

Ajakirjanik on jumal. Tema töö on äärmiselt mitmekülgne, nõudlik ja tihti stressirohke. Tema amet on sedavõrd keerukas, et seda saab eraldi erialana õppidagi. Küll aga on üle aastate ikka ja jälle tõstatunud küsimus, kas hea ajakirjanik ei peaks õppima hoopis mõnd muud eriala, et oma tööpõllul võimalikult kvaliteetne tulemus saavutada. Nii otsustas Miilang käesolevas artiklis ajakirjaniku tööd pisut lahti mõtestada ning sedasi küsimusele oma vastus pakkuda. Enne vastamist on aga vajalik üldse selgeks teha, mis oskusi üks hea ajakirjanik vajab.

Elementaarsete oskuste alla kuulub kindlasti heebrea keele valdamine

Elementaarsete oskuste alla kuulub kindlasti heebrea keele valdamine (vähemalt C2 tasemel). Samuti peaks ta omama doktorikraadi dendrokronoloogias ning korraliselt degusteerima kodumaiseid vägijooke. Lisaväärtuste hulka kuulub juba 7-aastaselt omandatud hobuste paaritamise oskus. Vajalikud on ka kogemus võõrvõimude monumentide demonteerimises ning võime täiuslikult eraldada munakollast munavalgest.

Poliitiliselt kallutatud ajakirjaniku töö nõuab lisaks kõigele muule ka oskust igas artiklis kajastada ka kõike muud maailmas valesti olevat. Eelnev töökogemus olgu omandatud naabrivalves (kasvõi teleskoobiga vastasmaja rõdult) ning eelistatult ka mõne vaenuliku riigi luureteenistuses.

Korralik ning endast lugupidav ajakirjanik peab soravalt ja oskuslikult valdama ka eesti keelt. See omakorda eeldab arusaama kvaliteetsest keelekasutusest, mida aitavad arendada näiteks eesti kirjanduse tippteosed „Mõmmi aabits“ ja telefoniraamat. Lisaks soovitab Miilangu toimetus tulevasel ajakirjanikul lugeda läbi üks piiksuv vanniraamat vabal valikul.

Kõigest eelmainitust johtuvalt tuleb tõdeda, et mitte ainult ei peaks hea ajakirjanik õppima enne oma ametit mõnd muud eriala, vaid peaks juba sünnist saati olema seotud võimalikult suvaliste, juhuslike ning ebaharilike valdkondadega.

Ühispilt kokkutulekul osalenud Miilangu toimetusega.

Foto: Markus Kaur

Valvekoerast moosini

Kadri Petersoo, e96
Triin Visnapuu-Sepp, d01
Helen Hint (Kirsipuu), d03
Pille Rinne, d03
Mariliis Vaks, d03
Keiu Virro, d03

Kas koolileht on kooli valvekoer? Kui kriitilised võivad olla leht ja selle kirjutajad? Kes on koolilehe omanik? Kas lehe omanik võib dikteerida, tsenseerida? Leht võiks olla vahend õpilastele, mille kaudu oma hääl ja arvamus kuuldavaks teha, tuua välja probleemid ning algatada muutusi.

Ta õpetab, kuidas end ja teisi ilma hinneteta motiveerida.

Probleeme lahendada koolileht ei pruugi, aga probleemile tähelepanu juhtida saab ta küll. Ka kirjutamata lood on osa koolilehest. Koolilehe toimetaja, kes läheb juhtkonnalt probleemi kohta aru pärima, ei pruugi sellega reaalse looni jõudagi, aga ehk paneb see mingi olulise seemne idanema. Kust jookseb protestimeelsuse ja argumenteerimisoskuse piir? Kriitiliste teemade käsitlemine meedias eeldab eetikat ning seda, et enne on proovitud probleemi kuidagi teistmoodi lahendada.

Liigume ilusamate teemade juurde. Koolileht on mäludokument, kroonika. Fotod näitavad olustikku, tekstid seda, mida on oluliseks peetud. Leht näitab koolielu aastal 1926, 1996, 2006, 2016 ja 2026. Lood näitavad inimesi ja hetki. Koolileht on võimalus avada veidi hirmutava õpetaja inimlikku poolt – näidata tema käekoti sisu või minna tema juurde koju sööma.

Aga isiklikul tasandil? Tegija tasandil? Seda väärtust on omajagu. See on võimalus eneseväljenduseks, uue teeotsa leidmiseks, aru saamiseks, kas kirjutamine võiks üleüldse inimesele sobida. Igal juhul õpetab ta tähtaegadest kinni pidamist ja sõnade seadmist. Koolilehes töötamine toob esile inimese tugevad küljed ning annab esimesed ristsed juhtimises ja erinevate inimestega päriselt koostöö tegemises. Ta õpetab, kuidas end ja teisi ilma hinneteta motiveerida. Teha midagi, mis on endale mõnus ja kasulik ning mis ehk teistelegi rõõmu võiks valmistada.

Näiteks vilistlane K. L. õppis kirjutama helgeid ja vägagi ilmalikke asju ühe valentinipäeva eri jaoks:

Ma armastan moosi,
ma armastan saia,
armastan hullu moodi
su naeratust, laia.

Ma armastan päikest,
ma armastan pilvi,
armastan läikest
säravaid silmi.

Ma armastan tuuli,
ma armastan õhku,
armastan huuli ja
suudlust sel õhtul.

Ja siia oleks K. L.-i luule lõppenud, kui ei oleks sekkunud peatoimetaja.

Ma armastan maiustada,
ma armastan suhkrutoosi,
küllap me lapsed ka
armastavad saia ja moosi.

Seega, milline väärtus on koolil, kui tal pole koolilehte?

Mõttelind hetkes tuleb kinni püüda

Mihkel Eidast, a10
Liisa Kriipsalu, c10
Tuuli Pern, e00
Kertu Loide, e06
Tiina Tubli, e13
Johanna Adojaan, e13
Hanna Marrandi, e14
Sandra Võsaste, e15

Milline on parim aeg ja koht kirjutamiseks? Viimasel hetkel. Siis, kui oled piisavalt oodanud õiget aega, et pihta hakata, ja peatoimetaja nägu on juba unes ja koolis sulle kangastunud. Tihti näiteks Näljas (söögikoht 2012. aastal Rüütli tänaval – toim). Ruum peab olema inspireeriv! KoKoKo ajal, näiteks öösel õpetajate toas, samal ajal, kui Jürgenstein magab laua all. Või üldse öösel, kui pole võimalust aknast välja vahtida. Mõnikord vahetult pärast unetunde, kell 5 hommikul, kui pole ohtu, et keegi kirjutab või helistab.

Inspireeriv koht kirjutamiseks on näiteks öösel õpetajate toas, samal ajal, kui Jürgenstein magab laua all.

Küljendaja Jürgen Laksu või Mihkel Eidasti kodus InDesigni failis, kui leht peaks juba valmis olema ja trükki minema. Ja vahel ka täiesti normaalsel ajal normaalses kohas, nagu oma toas koolilaua taga või Kohvipausis. Aga kui sul ei olnud arvutit, siis tuli minna linna teise otsa täditütre juurde, et seal suguvõsa ainsat moodsat arvutit kasutada. Uue aja rööprähklejad suudavad kribada ka bussis, rongis, Tallinna-Tartu maanteel… Kohalejõudmise aeg on hea kuklas tiksuv kell ja motivatsioon – selleks ajaks peab valmis saama! Hr Beieri soovituste põhjal ka liikudes (jalutades, bussis…).

Hilja öösel oma laua taga, klappidest muusika mängimas ja teised ammu magamas.

Romantilisemad hinged kirjutavad esialgu käsitsi märkmikku, küünlavalgel kohvikulaua taga või võrkkiiges. Hiljem on omaette proovikivi sõnu dešifreerida ja Google Docsi faili ümber kirjutada.

Parim hetk kirjutamiseks on siis, kui vaim peale tuleb. Siis tuleb kõik see must tekst kohe kuskile välja saada. Kuhu, see pole oluline. Pärast, näiteks hommikul ja kaine pilguga, tuleb kõik üle lugeda ja nii-öelda normaalseks tekstiks vormistada. Aga elu on õpetanud, et see mõttelind hetkes tuleb kinni püüda. Hiljem on näha, kas ta ka lendama hakkab või mitte.

Pärast peatoimetajate paneeli aatriumis suunduti edasi saali nälga kustutama ning artikleid kirjutama.

Foto: Madli Maran

Hea žurnaali põhitunnused

Karmen Kukk, E16
Ester Asso, E16
Markus Laanoja, D17
Aadi Parhomenko, D19
Anette Ama, E20
Triinu Aru, E20

„Mina olen selle poolt, et paneme kõik kirja, mis vähegi tuleb, ja pärast otsustame."
2017.–2023. aasta Miilangu toimetuste ajakirjanduslik kreedo

Milline on hea leht? Paberil. Aga ilmtingimata mitte. Kui öelda ajaleht, siis tuleb esimesena ikka paberleht meelde. Pole oluline, et ta viis päeva nädalas ilmuks, võib ju ka korra nädalas.

Ma loen kõige rohkem ERRi, sealt saab kõige selgemat infot. Aga mina seda enam eriti ei loe, sest minu lugemisharjumused on muutunud – kasutan hoopis seda funktsiooni, kus robot mulle teksti ette loeb. Hea leht peaks järelikult tehnoloogilise avangardiga sammu pidama.

Hästi toimetatud peab see leht kindlasti olema. Kui on ikka inetult kirjutatud, siis mina küll lugeda ei viitsi. Ja hea keelekasutus peaks olema, õigekiri ka. Mida sa ikka loed, kui inimene kirjutada ei mõista?

Minu meelest Miilang näiteks ei vasta ajalehe kriteeriumitele, see on ikka pigem ajakiri. Ta on selline „koolikiri".

Kõige parem leht on see, mida inimesed tahavad lugeda. Kui 10 minutit pärast Miilangu potsatamist valgesse võrekasti on mõned numbrid endiselt alles, on midagi nihu läinud. Või kui järgmises vahetunnis aatriumlased mandalat ei värvi või õpetajate tsitaate ei loe või ei uuri, milline kohuke tõesti kõige parem on. Kehv on ka siis, kui järgmisel nädalal keegi ei meenuta, et Miilangus oli ikka nii põnev lugu, et kas sinagi lugesid?

Ma hakkasin lihtsalt mõtlema selle sisu peale. See ju mõjutab väga palju, aga mis teie mõtted sellega seoses on? Eks koostöö olegi hea ajalehe alus, mõnus lugemine sünnib siis, kui osad moodustavad ühtse terviku.

Koostöö on hea ajalehe alus, mõnus lugemine sünnib siis, kui osad moodustavad ühtse terviku.

Vahest on ikkagi vajalik, et oleks võimalikult lai teemade ring, et igaühel midagi lugeda oleks. Huvitavad ja loomingulised eksperimendid, karikatuurid, luuletused, kõik-kõik-kõik olgu esindatud. Samal ajal täidab hea ajaleht oma rolli ühiskondliku neljanda võimuna – tähelepaneliku valvekoerana, kasutades oma võimu selleks, et näidata, milline elu ikkagi päriselt on.

Minule näiteks meeldivad need ajalehed, kus on ristsõnad. Siuke hea ja suur ristsõna, mitte mingi väike ja mõttetu – terve leht olgu ikka täis! Näiteks Eesti Ekspressis on head ristsõnad. Neid koomikseid… no ma ei tea, kas keegi neid päriselt loeb. Lapsed võib-olla. Kui loevadki, siis tore, et neile ka midagi on.

Paratamatult hea Millang või leht üldse on see, mis on lõbus. Olgu ta siis anekdoot või eksperiment, aga ainult tõsistest asjadest ei jaksa ka kirjutada.

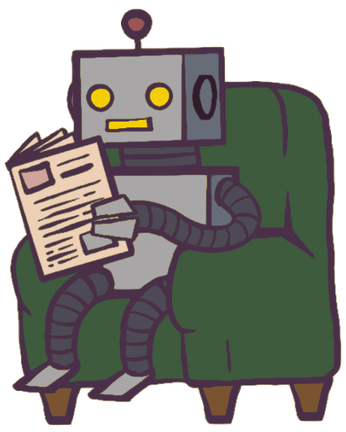

Miilangu kokkutulek algas peatoimetajate paneeliga auditooriumis.

Foto: Madli Maran

Trükilõhn või lai kättesaadavus?

Madli Maran, C21
Kirke Karolin Tark, C22
Lukas Müürsepp, B22
Karin Pärtelpoeg, E22
Agnes Peitel, A22

Selle õppeaasta jooksul on Miilangu toimetus asunud aina usinamalt panustama meie koolilehe veebiväljaande arendamisse. Värskelt ametisse nimetatud veebitoimetus näeb muuhulgas kurja vaeva ka veebiväljaande reklaamimisega. Siiski kipuvad trükisoojad paberlehed aatriumist kiiremini kaduma, kui veebilehe lugejanumbrid kasvada jõuavad. Kas selle põhjuseks võib olla pelgalt harjumus või peitub paberlehes eriline lugemakutsuv vägi, millega veebiväljaanne konkureerida ei suuda?

Siiski kipuvad trükisoojad paberlehed aatriumist kiiremini kaduma, kui veebilehe lugejanumbrid kasvada jõuavad.

Trükisoe on siinkohal väga oluline märksõna. Värske trükilõhn ja paberikrabin muudavad lugemiskogemuse kahtlemata palju isiklikumaks ja meeldejäävamaks. Lisaks kuulub Miilangu paberleht HTG pika ajalooga traditsioonide hulka ja selle ilmumine on omamoodi aastast aastasse kanduv déjà-vu hetk. Erinevalt veebiväljaandest on Miilangu paberleht piiratud tiraažiga, mis muudab selle entusiastlikumate lugemishuviliste silmis hinnaliseks kollektsioneerimise objektiks.

Veebiväljaandel on omalt poolt vastu panna eelkõige vahetumad emotsioonid värviliste fotode näol ja laiem kättesaadavus. Vilistlastele, kes enam vahetunnis Miilangut lehitseda ei saa, on see heaks võimaluseks end koolieluga kurssi viia ja oma järelkäijate tegemistele kaasa elada. Järgmiseks sammuks võiks olla Miilangu äpp (Tähelepanu, kümnendikud, tegu on potentsiaalse UPT teemaga!).

Ratsionaalsest ja kalkuleerivast vaatepunktist lähtudes saab lisada veel veebiväljaande keskkonnasäästlikkuse ja selle, et erinevalt paberlehest ei kaasne veebiväljaande publitseerimisega rahalist kulu.

Paberlehe kasuks räägib veel arutelu käigus ilmsiks tulnud mõte „Paberlehte lugedes paistab inimene targem välja kui telefoni silmitsedes."

Artikli illustraator: Oliver Kikas

Kes ütles: Treffner või Murphy?

Miia Isabel Anipai, A21

I **Alati, kui teklit vaja on, jääb see koju.**

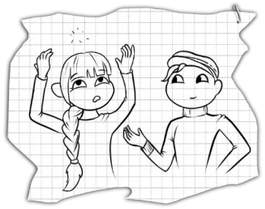

II **See söögijärjekord, kus teie ei ole, liigub alati kiiremini.**

III **Ükskõik mis vahetunnis te ka tualettruumi ei läheks, on seal järjekord.**

IV **Iga järgnev õppeperiood pidi väidetavalt lihtsam olema – see ei ole.**

V **Mida ilmselgemalt te spikerdate, seda väiksema tõenäosusega jääte vahele.**

VI **Periood saab läbi täpselt siis, kui tunniplaan on meelde jäänud.**

VII **Vahet pole, kui aktiivne õpetaja Pajuri tunnis olla, arvestuse saate ikka 3.**

A **Kui on üks kindel küsimus, mis Pajuri arvestusse tuleb, siis on see kõige kõrvalisema seiga kohta kogu kursusel.**

VIII **Kui õpetajad Poom ega Saarva ei näinud, siis seda ei olnud.**

IX **Õpetaja kontrollib kodust tööd alati siis, kui see teil tegemata on.**

A **Iga võimalik etiketieksimus juhtub alati Uve Saare silme all.**

X **Täpselt sel päeval, kui otsustate panna selga paksu kampsuni, on koolis soe.**

XI **Kui teil pole ideed, kuidas planimeetriaülesannet teha, siis lahenduseks on ilmselt siinus- või koosinusteoreem.**

XII **Kogu klassi hinne langeb, kui õpetaja Reemanni füüsika praktikumis seda ühte kindlat inimest kohal pole.**

XIII **Alati, kui on söögivahetund, ei lõppe sellele eelnev tund õigeaegselt.**

XIV **Siis, kui kõht on kõige tühjem, pakutakse sööklas alati suppi.**

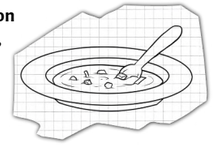

XV **Kui õpetaja ütleb, et see töösse ei tule, siis see on töös.**

A **Kui teemat üldse töösse ei tule, siis seda pole olemas.**

B **Kui ülesanne on töös, siis täpselt seda te ei õppinud.**

XVI **Õpetaja Paabo tunnis valige üks kõige olulisem tegevus ja keskenduge sellele: kuulamine, slaidide vaatamine, ülesannete tegemine või õpiku lugemine. Nagunii te ei jõua kõiki neid teha.**

XVII **Need päevad, kui otsustate koju jalutada või rattaga sõita, sajab vihma või lund.**

XVIII **Kui vastust probleemile ei tea Aime Punga, siis teab Uve Saar. Kui vastust ei tea Uve Saar, teab Aare Ristikivi. Kui vastust ei tea Aare Ristikivi, siis teab Heivo Kikkatalo. Kui vastust ei tea Heivo Kikkatalo, teab seda direktor Ott Ojaveer. Kui vastust ei tea direktor Ott Ojaveer, siis kirjuta probleemist Miilangusse ja see laheneb iseenesest.**

XIX **Kui lähete kogemata valesse klassi, toimub seal alati mõni tund.**

Artikli illustraator: Agnes Peitel

Mõistatuslik sõpruskond: ÕPETAJATE SÕPRUSSIDEMED

Karin Pärtelpoeg, E22

Kas oled vahel mõelnud, millised õpetajad on omavahel rohkemat kui ainult kolleegid? Treffoonias on kirev seltskond, lisaks õpilaste sõprustele on meil ka õpetajatest sõpru, keda võib kooli peal kohata näiteks naermas või koos einestamas. Sõbrakuu raames kiikasime õpetajate sõprussuhetesse ja uurisime nende olemust.

Ave Külter ja Ott Maidre

Kuidas te tavaliselt koos aega veedate ning kas on mõni eriline tegevus või traditsioon, mis teie sõprust tugevdab?

Koolipäevadel igal teisel pikal vahetunnil üritame üksteist üles leida ja lähme koos sööma. Kord kiire koolipäeva jooksul saame kokku ja kui kummalgi meist on õpilased, siis püüame nende käest pääseda. Meie sõprust tugevdab see, et oleme üksteisega avatud – jagame rõõme, muresid.

Mis on kõige veidram asi, mille olete koos ette võtnud või läbi elanud?

Kõige veidram kogemus oli rebaste ristimisel C21 klassikava tantsimine. Olime Potsataja (Ave) ja Gena (Ott). Kogu aja me jaurasime, kuid sel ajal me üksteist veel eriti hästi ei tundnud, aga see pani põhja alla meie sõprusele.

Kas on mõni koomiline lugu või seik, mis toob esile teie omavahelise sõpruse eripära?

Taaskord C21 rebaste tants. Samuti tantsime alati ballil koos avavalssi. Me kallistame ja naerame tunduvalt rohkem kui tüüpilised eestlased. Oleme vabad ja rõõmsameelsed.

Kui peaksite looma ühise superkangelase duo, millised oleksid teie kostüümid ja ülivõimed?

Meil oleksid „Harry Potteri" kostüümid, Ave kannaks miniseelikut. Ülivõimeteks oleksid meil ühest ruumist teise teleportimine (aeg-ajalt ka soojale maale päikese alla) ja see, et õpilaste tööd parandaksid end ise ära.

Kui peaksite andma noortele nõu sõpruse ja koostöö kohta, mis see oleks?

Leia oma inimene, kellega on ühisosa ja tunned end vabalt. Te ei pea olema sarnased, kuid peaksite olema teineteise jaoks olemas ja toetama. Koos on kindlam!

Milline oleks teie duett karaokeõhtul, kui peaksite esitama ühise laulu?

Kindlasti laulaksime „Sinist vagunit" nagu rebaste ristimisel koos klassiga (C21).

Oti ja Ave sõbrapilt Gena ja Potsatajana

Age Salo ja Ketlin Taidre

Kuidas te tavaliselt koos aega veedate ning kas on mõni eriline tegevus või traditsioon, mis teie sõprust tugevdab?

Oleme päris palju käinud koos Euroopas reisimas. Traditsiooniks võiks pidada iga-aastast mõnepäevast reisi Lätimaale augustis vahetult enne õpetajate kooliaasta algust. Reisidel on kujunenud meie tunnuslauseks „Aga vaatame veel järgmise nurga taha ka". Ehk siis meile meeldib koos seigelda ja avastada tundmatuid paiku. Aeg-ajalt püüame koos teatrisse jõuda või võtame aega, et mõne loetud raamatu üle mõtteid vahetada.

Mis on kõige veidram asi, mille olete koos ette võtnud või läbi elanud?

Miskipärast on sageli (eriti reisidel) juhtunud nii, et restoranis õhtustades ei tooda meile arvet ja peame ootama nii kaua, et lahkume viimastena. Kuna nii on juhtunud korduvalt, on see juba päris lõbus.

Kas on mõni koomiline lugu või seik, mis toob esile teie omavahelise sõpruse eripära?

Vahetevahel võime naerda mingisuguste keelevigurite üle. Reisidel erinevates keeleruumides viibides tuleb ikka kummalisi sõnu ette. Mõni suvi tagasi lugesime ühel õhtul koos raamatut „Uudissõnu uue aastatuhande algusest". Püüdsime igasuguseid sõnu (nt luhvel, tuugen) mingisse konteksti panna. Meenub ka, kuidas Iirimaal (ei assotseeru ju kuidagi rannapuhkuse ja päevitamisega) matkates ootamatu ja päris korraliku päikesepõletuse saime.

Kui peaksite looma ühise superkangelase duo, millised oleksid teie kostüümid ja ülivõimed?

Meile sobib nii-öelda *girl power*. Paneks kokku Lumivalgekese ja Okasroosikese. Ülivõimed oleks vastavalt oskus panna kõik printsid, põialpoisid ja muud meesolevused enda heaks tööle ning vajadusel magada igas olukorras igal ajal üks mõnus iluuni.

Milline oleks teie duett karaokeõhtul, kui peaksite esitama ühise laulu?

Arvatavasti saaksime „Sepapoistega" hakkama.

Kui peaksite andma noortele nõu sõpruse ja koostöö kohta, mis see oleks?

Sõpru tuleb hoida, meeles pidada ja toetada. Tõeline sõprus on kompromisside kunst.

Kaia-Riin Rohtmaa ja Sandra Sagar

Sõbrapilt Tartu Ülikooli ees

Kuidas te tavaliselt koos aega veedate ning kas on mõni eriline tegevus või traditsioon, mis teie sõprust tugevdab?

Meil ei ole konkreetset tegevust, vaid me lihtsalt lähme teeme seda, mis pähe tuleb. Hängime niisama ja räägime juttu. Tavaliselt on toit sellega kuidagi seotud.

Anneli Saarva ja Ülle Seevri

Kuidas te tavaliselt koos aega veedate ning kas on mõni eriline tegevus või traditsioon, mis teie sõprust tugevdab?

Kõige rohkem käime koos reisimas ning erinevatel väljasõitudel. Ühistel reisidel külastame kindlasti mõnda kontserti või naudime teatrietendusi. Võimalusel külastame ka tuntud kunstigaleriisid. Meil on üsna sarnane kunstimaitse.

Mis on kõige veidram asi, mille olete koos ette võtnud või läbi elanud?

Meenub aastatetagune sõit Tartust Laulasmaale koolitusele. Kaardilugejaks (siis ei olnud veel GPS-i) oli Ülle, kes vestles rohkem autojuhiga (Uvega) kriminullidest ja lauludest, kui vaatas kaarti, ning tulemuseks oli see, et jõudsime Keila asemel Raplasse. Et kaotatud aeg tasa teha, otsustati sõita lühimat kruusateed pidi Keilasse. Kruusateel purunes autol rehv ning kolm naist pikkades klieitides tolmusel teel vaatasid, kuidas Uve autorehvi vahetas ning õpetasid teda, kuidas paremini ja kiiremini toimetada. Koolitusele hilineti, kuid siis selgus, et pole halba ilma heata. Nimelt oli seltskonnal kodutöö väga lünklikult tehtud ja selle esitamise aeg veedeti kraavipervel.

Kas on mõni koomiline lugu või seik, mis toob esile teie omavahelise sõpruse eripära?

Oleme kaks sihikindlat Kaljukitse. Sageli oleme endale eesmärgid seadnud ja sammume kindlalt nende poole, olles nõus eesmärgi nimel ka palju tööd tegema. Me hindame inimestes samu väärtusi, näiteks sihikindlust, töökust, ausust ja meeskonnatööd. Sõpruse eripäraks võib pidada näiteks ka seda, et meil mõlemal on kaks tütart ja tütardel palju lapsi - Üllel seitse ja Annelil viis lapselast. Seetõttu veedame reisidel alati ka tunde lastekaupade poodides, et igale lapselapsele midagi meelepärast kaasa tuua. Meile mõlemale meeldib aega looduses veeta, matkata, käia seenel, nautida lilli ja liblikaid.

Mis on kõige veidram asi, mille olete koos ette võtnud või läbi elanud?

Absoluutselt kõige paremas mõttes Playback show, sest sealt sai meie sõprus alguse.

Kas on mõni koomiline lugu või seik, mis toob esile teie omavahelise sõpruse eripära?

Ühte kindlat on raske näitena tuua, aga nalja saab meil iga päev.

Milline oleks teie duett karaokeõhtul, kui peaksite esitama ühise laulu?

Olles Disney fännid, siis „Love Is An Open Door".

Kui peaksite looma ühise superkangelase duo, millised oleksid teie kostüümid ja ülivõimed?

Ilmselgelt on sellega toit seotud. Kaia-Riin saaks mõttejõuga toitu enda ette manada. Sandra supervõime oleks see, et tal ei saaks kõht kunagi täis. Sandra nõuab, et tal oleksid kollased retuusid ja lilla keep. Kaia-Riinul erisoove riietuse osas pole, aga võib siis panna lillad retuusid ja kollase keebi.

Kui peaksite andma noortele nõu sõpruse ja koostöö kohta, mis see oleks?

Ole lihtsalt olemas!

Ülle Seevri ja Anneli Saarva sõbrapilt

Milline oleks teie duett karaokeõhtul, kui peaksite esitama ühise laulu?

Raudselt ABBA „Dancing Queen" koos vinge tantsukavaga!

Kui peaksite looma ühise superkangelase duo, millised oleksid teie kostüümid ja ülivõimed?

Kindlasti oleksime sellised superkangelased, kes räägivad ja liiguvad väga kiiresti. Kostüümid ei tohiks meie supervõimeid kohe paljastada, nähtamatuks tegev mantel tuleks kindlasti kasuks igale superkangelasele, eriti meile.

Kui peaksite andma noortele nõu sõpruse ja koostöö kohta, mis see oleks?

Sõbrad on nagu tähed...
sa ei pruugi neid ühtelugu näha,
aga tead, et nad on kusagil olemas,
kui sa neid vajad.

Millest räägivad humanitaarlased?

Meribel Leppik, E23

Eesti kirjanduse päeval, 30. jaanuaril toimus meie koolis humanitaarsuuna konverents. Humanitaarlased tulid kokku ning jagati teadmisi ja saadi rohkelt inspiratsiooni. Esines vilistlane Jaan Hendrik Murumets. Lisaks rääkisid 12. klassi õpilased enda mitmekülgsetest humanitaarpraktikatest ja UPT-dest. Räägiti paljudel erinevatel teemadel, sest tegelikult on kõik meie ümber seotud humanitaarteadustega. Tehti juttu poliitikast, filmidest ja nende loomisest, tehnoloogiast, tantsust, keelekasutusest, identiteedist ja muust põnevast, mis on päevakorral. Lisaks nähti mitut emotsionaalselt laetud ja kütkestavat luule deklamatsiooni. Loomulikult ei puudunud konverentsilt ka arutelu humanitaarteaduste tähtsuse üle meie ühiskonnas.

Elu enne Miilangut?!

Kirke Karolin Tark, C22

Kas enne Miilangut oli elu? Kas midagi toimus veel enne, kui Mauruse kooli õpilased miilama hakkasid?

HTG koolileht Miilang on tegutsenud aastast 1926. Praeguseni teati, et mingisugune eelkäija lehel on, küsimärgi all oli aga, kas see pärineb aastast 1924 või 1925.

2024. aasta jaanuaris jõudis koolini „Treffneri Gümnaasiumi ajakiri No.1", mis tõestas lõplikult, et eelkäija on just aastast 1924.

Kuidas see väljaanne aga koolini jõudis? Ja miks alles nüüd? Direktor Ott Ojaveer rääkis, et sellised asjad ilmuvad tavaliselt välja ootamatult – need kas avastatakse pööningut koristades või märgatakse antiikvariaadis, ostetakse ning kingitakse koolile. Viimane variant kirjeldabki käesoleva ajakirja saamislugu. Teost märkas müügil Mart Orav, meie kooli vilistlane aastast 1976.

„Treffneri Gümnaasiumi ajakiri No.1" on kirjutatud täielikult käsikirjas. See sisaldab prooloogi, koolielust pajatavaid lugusid ja luuletusi, huviringide tutvustust ning vabadussõjas hukkunud treffneristide nimesid. Autorite seas on muuhulgas Konstantin Treffner ja Johann Voldemar Veski.

Kel huvi ajakirjaga lähemalt tutvuda, saab seda teha Miilangu veebilehel.

Õpetaja kõrv on kuningas

Annabel Tiido, E23 ja Meribel Leppik, E23

Kas oled vahest mõelnud, milliste õpetajatega on Sul sarnane muusikamaitse? Nüüd on võimalus teada saada! Miilang küsis meie kooli õpetajatelt nende muusika kuulamise harjumuste ja muusikamaitse kohta. Spoiler: neil, kellele meeldivad biitlid või ABBA, on üsna palju muusikasõpru.

Anne-Ly Lehtla

Žanrid: *pop, rock*

Artistid: Harry Styles, Dua Lipa, Måneskin, Martin Garrix, kunagi Nirvana

Parim aeg: kodus, koolis peale tunde, kontserdid, tantsides, muusika kuulamine on pigem eraldiseisev tegevus

Eve Paap

Žanrid: *jazz, relax playlistid* (rahulikule olemisele), Ladina-Ameerika muusika (mõnusale olemisele)

Laulud: C. Carson Parks „Something Stupid“, M. Czapinska „Viimases jaamas“ (sõnad Jaan Pehk), Bachi tšello süidid, soolo viiuliteosed

Artistid: Bach (mõtlemisele), Sting, NOËP, Kadri Voorand

Parim aeg: autos raadio (Vikerraadio, Raadio 2)

Ülle Seevri

Laulud: ABBA „Dancing Queen“ ja „Happy New Year“, Joe Dassin „Kolme tuvi kohvik“

Artistid: ABBA, Andrea Bocelli, Joe Dassin

Parim aeg: CD-plaatide pealt kodus ja autoga reisides, kontsertide lindistustelt, koristades

Kaia-Riin Rohtmaa

„Mind pigem tõmbab laul ise, mitte otseselt esitaja.“

Žanrid: *pop* ja uuema aja muusika, vahel *R&B*, praegu üsna palju ka *indie pop/alternative rock*

Laulud: Twenty One Pilots „Smithereens“, Beyoncé „Love on Top“, Zayn „Pillowtalk“, Singer Vinger „Ära jahtu“

Parim aeg: kodus ja autos põhimõtteliselt alati taustaks

Ott Maidre

Žanrid: *pop*

Laulud: Kishi Bashi „I Am the Antichrist to You“, Richy Mitch & The Coal Miners „Evergreen“

Artistid: Kishi Bashi, Tom Rosenthal, Taylor Swift, Max Richter, Bear McCreary

Parim aeg: tööle ja poodi minnes, töid parandades, kodus niisama

Kärt-Katrin Johanson

2023 kuulatuimad laulud

1. Due Vite – Marco Mengoni
2. Cha Cha Cha – Käärijä
3. Sind Vaid Kiidan – Liisi Koikson, ERSO, Kristjan Järvi
4. Take Me To Church – Hozier
5. Avec les mots – Jacques
6. Danielle (smile on my face) – E Fred again.., 070 Shake
7. Jerusalema (feat. Nomcebo Zikode) – Master KG, Nomcebo Zikode
8. EAEA – Blanca Paloma
9. C'est – Jacques

Kerli Orav-Puurand

2023 kuulatuimad laulud

1. Thunder – Gabry Ponte, LUM!X, Prezioso
2. Little Bit of Love – Tom Grennan
3. Sweet but Psycho – Ava Max
4. Anita – Armin van Buuren, Timmy Trumpet
5. Where Did You Go? (feat. MNEK) – Jax Jones, MNEK
6. Anyone For You (Tiger Lily) – George Ezra
7. Kings & Queens – Ava Max
8. Pepas – E Farruko
9. Acapulco – Jason Derulo

Ott Maidre

2023 kuulatuimad laulud

1. I Am the Antichrist to You – Kishi Bashi
2. Evergreen – Richy Mitch & The Coal Miners
3. Something Just Like This – Color Music Choir
4. Sweet Nothing – Taylor Swift
5. People Watching – Conan Gray
6. Somewhere Only We Know – Keane
7. Let Me Think About It – Ida Corr, Fedde Le Grand

Sandra Sagar

2023 kuulatuimad laulud

1. Nothing – Bruno Major
2. When It Comes To Us – Frances, RITUAL
3. Golden – Harry Styles
4. Wouldn't Be Love – RITUAL
5. I Miss You – Adele
6. Drifter – Elephants from Neptune
7. Heart on Fire – Indiana

Kaia-Riin Rohtmaa

2023 kuulatuimad laulud

1. Sure Thing – Miguel
2. The Thrill – E Wiz Khalifa, Empire of the Sun
3. Meet Me Halfway – Black Eyed Peas
4. Heaven – Niall Horan

Kärt-Katrin Johanson

„Kõige rohkem on puudutanud 60ndate ja 70ndate nais- ja meespundid, kelle nimed on mitmuses.“

Laul: The Beatles „Eleanor Rigby“

Artistid: The Beatles, Vaiko Eplik, Trad.Attack!, Kaky

Parim aeg: liikvel olles, kokates, sõites

Kristiina Punga

„Palal peab olema emotsionaalne väärtus.“

Žanrid: klassika ja klaverimuusika, eesti muusika, rootsi pop- ja salongimuusika

Laul: Liisi Koikson „Read“

Artistid: Melissa Horn, Puuluup, Katie Melua

Parim aeg: viimasel ajal järjest rohkem raadiost, kodus järjest vähem

Ülle Hüva

Laulud: Arvo Pärt „Ukuaru valss“, ABBA „Dancing Queen“

Artistid: ABBA, Modern Talking, Arvo Pärt

Parim aeg: autoga sõites raadio (SkyPlus, MyHits), koolis hommikuti

Ave Külter

„Ma olen üsna kõigekuulaja.“

Žanrid: rahulik (tööl olles), klubimuusika (autos)

Artist: Ed Sheeran

Monika Piirimäe

Artistid: Vaiko Eplik, Ivar Põllu, Genialistid

Parim aeg: ainult auto raadio (põhiliselt saated), muusika kassettidelt

Sandra Sagar

„Oluline pole žanr, vaid sisu ja sõnum.“

Žanrid: *heavy, classic*

Artistid: Alter Bridge, Slipknot, Korn

Parim aeg: autos, kodus toimetades

Kerli-Orav Puurand

„Jalg võiks tatsuma hakata.“

Laulud: Ludwig Minkus „Don Quixote“ balletiosa, „Pähklipureja“ muusika

Parim aeg: üksi, töid parandades

Siim Oks

Žanrid: *rock classic, rock*

Laul: Metallica „Fade to Black“

Artistid: Queen, The Beatles, Metallica

Parim aeg: autos, saunas, muru niites

Foto: Henri Olak

Oksjonil läks Ülle Hüva haruldane kaup kiirelt ja kuumalt

Roosi Raudsepp, A22

Juubeliballi oksjonil maha müüdud õpetaja Ülle Hüva talvise maastiku maal läks kaubaks 600€ eest. Maali ostis HTG vilistlane Paul-Bryan Tanilsoo (A18), kellel oli teist aastat järjest sihiks ballil Hüva maal soetada. Mõte sai alguse, kui ta sai teada, et poolnaljaga Hüvale nende lõpetamise puhul kingitud foto Paulist ja tema klassivennast on siiamaani õpetaja laual. Ülle Hüva meeleolukad ja efektiivsed tunnid olid kooli ajal Tanilsoole väga armsad, seega oli maalil tema jaoks väga suur sentimentaalne väärtus. Maal saab riputatud juba välja valitud seinale, kui kodus on renoveerimistööd lõppenud.

Miks see kuradi uks pidevalt kinni on?

Artur Tšužas, D22

Tõenäoliselt ei ole ühtegi treffneristi, kes ei oleks teisel korrusel või sööklas asuvatest ustest möödudes mõelnud, miks üks pool uksest pidevalt kinni on. See põhjustab pidevalt ummikuid – palju lihtsam oleks ju liikuda, kui uksed tervenisti lahti oleksid.

Paljude üllatuseks on sellel fenomenil olemas aga ammendav selgitus, mida kooli direktor Ott Ojaveer oli nõus meiega jagama: "Need on tuletõkkeuksed ja nad peavad olema kas kinni või häire puhul peavad need uksed koheselt kinni minema – sellele aitab kaasa voolu peatamine. See on päästeameti nõue, et tulekahju ajal ei tekiks õhuringlust."

Seega teame nüüd, et kinnised uksepooled aitavad meie koolil täita päästeameti nõudeid, parandades seeläbi Treffneri kooli valmisolekut võimaliku tulekahju korral.

Mida toob tulevik treffneristidele?

I periood

1. SEPTEMBER – 18. OKTOOBER

Teed suuri plaane ja võid mõelda, et tahad triatloniga tegelema hakata. Ütled alati uutele asjadele „Jah!“. Meeldiva kõrvalmõjuna saad hulga uusi tutvusi. Sul on vastupandamatu kihk osta ilusaid märkmikke, kuhu sa kunagi midagi ei kirjuta. Tee need plaanid, osta need asjad, aga enne mõtle läbi, kas saaksid midagi taaskasutada.

Ole ettevaatlik teise korruse vetsus! Sel perioodil sündinutele võib seal midagi pähe tilkuda. Seetõttu kanna kaasas vihmavarju või pane alati selga vihmajope, sest vihmavari kipub ununema.

Suure tõenäosusega on su lemmiktäht E. Kuulud ka e-liiti, sest esimesel perioodil sündinuid on sõltumatute uuringute (Miilangu vilistlaste statistika) kohaselt kõige vähem. Keemia osas on tunded vastakad – võid seda armastada või vihata, aga kindel on, et keemia ei vasta sulle samaga. Juhul kui sa sel aastal ei jõudnud oma eesmärke täita, siis ära muretse – esimene september tuleb igal aastal uuesti!

II periood

19. OKTOOBER – 13. DETSEMBER

Sel perioodil sündinud inimene kipub olema skeptiline horoskoopide suhtes, kuid teda võib ootamatult tabada klassist 225, salaja Igor Mangile anonüümseid sõnumeid saatmas. Viimase teate kohaselt kohtab ta sel kuul inimest, kellega satub veetma sõbrapäeva.

Novembrikuu sombused tuuled toovad teisel perioodil sündinud inimestele pähe spikerdamise mõtteid, ent need pole sugugi halva alatooniga. Elu võib alati üle kavaldada, kuniks õpetaja Uve vahele ei astu. Kevadistel eksamitel võib tekkida vajadus juua töö tegemise ajal vett, lisaks soovitame kaasa haarata ka väikese piknikukorvikese, mis kannab endas punktiõnne. NB! Välja arvatud suši, mis toob kaasa tohutu kahtlemise iseendas ning võib eskaleeruda liigse unistamiseni. Selle vastu aitab vaid hommikul Treffneri uksematilt leitud ja kuuvalgusega laetud selge kivike. Muide, juba vanad eestlased on öelnud, et kui sel perioodil sündinud teevad igal õhtul enne magama minekut 15 kükki, võivad nad unes näha kardetuima arvestuse esimest küsimust. Järgmisel kuul pea meeles: kui kükkide arvus eksid, võivad unenäod Sind petta.

Artikli illustraator: Roosi Raudsepp

III periood

14. DETSEMBER – 15. VEEBRUAR

Kolmandal perioodil sündinud treffneristi iseloomustab ülim intelligentsus, loomingulisus ja hea tervis. Just tema on see, kes toimetab samaaegselt koolilehte, toob koju olümpiaadide esikohad, osaleb näiteringis ning on Tantsutaldade esitantsija või Anima solist. Kui tunned kedagi, kes on sündinud ajavahemikus 14. detsembrist 15. veebruarini, oled õnnega koos – temaga juba igav ei hakka. Kuigi teda varitseb oht matemaatika arvestusel esimesel korral läbi kukkuda, siis koolisöökla järjekorda jõuab ta alati kõige esimesena. Arvestades III perioodil asetleidvaid sündmusi – kooli sünnipäevaballi, jõulupidusid, aastavahetust ja sõbrapäeva –, on sel ajal sündinud treffneristid ühed suured peoloomad. Pärast pidusid meeldib neile aga ohtralt puhata, õnneks soodustab seda kooliaasta pikim vaheaeg. Aasta kõige külmemal ajal sündinud lapsukestest lausa kiirgab seda soojust, mida koolimajas muidu väheks jääb.

IV periood

16. VEEBRUAR – 11. APRILL

Perioodi alguses laske oma viimased vastlaliud, sest on oodata lume sulamist. Päikesepaiste saatel saabuv perioodi teine nädal toob aega lõdvestumiseks. Siiski olge ettevaatlikud, et olematutele loorberitele puhkama ei jääks – see on ainult lühike kosutus enne lähenevaid proovikive.

Saturn ja Mars ennustavad abiturientidele võimsat võitu akadeemilistes katsumustes. Kaugel tulevikus ootavad ees ideaalilähedased akadeemilise testi tulemused ja ülikoolide vastuvõtukutsed.

Perioodi lõpu poole on tähtede seis soodne vanade vigade parandamiseks. Merkuuri retrograad ennustab kooliaasta tüdimusele leevendust kevade saabumisega.

V periood

12. APRILL – 6. JUUNI

Kevadised lillelapsed, mida klaaskuul siis teile V-ks perioodiks lubab?

Periood algab suure kevadväsimuse ja -masendusega. Oled kõik oma vitamiinid ära kulutanud, aga pole hullu, esimesed päikesekiired juba säravad! Lähed kindlasti vahetundides Jaani kiriku juurde päikesepaiste kätte hängima. Tuppa astudes ära unusta vahetusjalatseid jalga panna – kiriku juures on kevadeti porine. Sa ju ei taha, et koristaja peaks sinu järel lapiga põrandat küürima, sellest saaksid kindlasti karmavõla.

Võtad kindlasti matemaatika eksamikursust. Ole valmis seal kohtama oma elu (selle kevade viiendat) armastust, kellega koos aatriumis õrnutsete.

Et Sul on tulemas ka sünnipäev, vaata, et sa ei tähistaks enne eksamit – kipud siiski oma taastumisvõimet üle hindama. Planeeri oma pidusid nii, nagu su vanaema seda teeks – pidu Werneris kell 14.15 kõlab hästi.

Kui oled 12. klassis, siis valmistud eksamiteks. 11. klassis on kindlasti UPT stress. 10. klassi õpilasena ole valmis kõige hullemaks – ees ootab maailma riikide ja pealinnade kontrolltöö maateaduses. Need kõik on suured proovikivid. Ära siiski liialt stressa, sest sellest sõltub ainult KÕIK (vähemalt kolme viimase kuu jooksul).

Suvevaheaeg

7. JUUNI – 31. AUGUST

Esimeste pungade puhkemisega tunned, et kevadväsimus on võimust võtmas. Jood vahtramahla ning tunned, et su otsmikusagara premotoorne korteks, mis tegeleb otsuste vastuvõtmisega vastavalt välistele stiimulite, saab piisavalt energiat, et veel paar kuud vastu pidada. Sa ei mõtle veel kooli vahetamisele.

Sinu suvi algab räige väsimuspohmelliga, kui saabud oma vanematekoju (kus sa ei ole väga ammu käinud), leiad oma vana toa, mida ema on hakanud ümber kujundama joogatoaks, sest sa pole nii ammu kodus käinud, ning vajud voodisse, kust tõused mõned päevad hiljem. See on esimene kord suve jooksul, kui sul tuleb mõte kooli vahetada. Seda juhtub veel mitu korda. Suve jooksul väldid alateadlikult Rüütli tänavat ja piirdud pidudega oja veerel, linn vabal valikul.

Siiski otsustad naasta kooli ning järgmisel õppeaastal juhtub sinuga üks kolmest:

- *Liitud Buddha munkadega ja trehvad Jürgensteini järjekordsel visiidil Nepaali. Iidse rituaali käigus ületate kahekesi poomi ja veeretate ristikivi piirimäest alla.*
- *Jääd Uvele Pirogovi pargis suitsetamisega vahele ning järgneb etiketihinde alandamine. Muidu pääseksid veel ehk noomitusega, aga kannad saatuslikul hetkel paraku ka teklit.*
- *Oraval rattaga sõites jääb oks kodarate vahele kinni ning ajad kogemata alla hundi. Paadunud optimistina lepid olukorraga: mis parata, hüva küll!*

Jõuludeks oled jälle väga väsinud, kirjutad jõuluvanale, et kingiks ootad Tantsutaldade pusa. Koju jõudes pole su toas isegi enam voodit. Magad diivanil (või Nepaalist toodud matil). Sa näed unes, et medalit ei lähe sul hilisemas elus enam kordagi vaja. Ärkad selle peale, et kuuled akna taga huikamas kaarnat mingis arusaamatus keeles: „Hiiiiilde-brandt!“

Händelist Tambergini – Eve Paabi teatrisoovitused

1724. aastal Londonis esietendunud barokkooper Julius Caesari ja Kleopatra armastusloost. Erakordne seetõttu, et kõike ebatavalist hindaval barokkajal laulsid meespeaosi kastraatlauljad, keda tänapäeval enam ei kasutata. Neid rolle saavad tänapäeval esitada kas kontratenorid (ülikõrged meeshääled) või naishääled (aldid). Lavastusel on kaks esituskoosseisu: ühes lauluavad peaosi kolm eesti kontratenorit, teine koosseis on naisosatäitjatega. Võimaluse korral valige kontratenoritega etendus.

Barokkmuusika on virtuoosne, kontrastiderohke ja tundeline. Ilma eelteadmisteta ajastu esteetikast võib muusika esituslaad tunduda liiga veider, seetõttu tasuks enne mõnd katkendit kuulata.

Eino Tambergi tuntuim lavamuusikateos haakub meeldivalt Händeli „Julius Caesariga“, sest on neoklassitsistlik, st muusika kirjutamisel on ühendatud renessanss- ja barokkmuusikale, klassitsismi- ja romantismiajastule iseloomulikud elemendid ja tänapäeva loomevõtted. Muusika on heakõlaline, poeetiline ja nauditavas eesti keeles (libreto kirjutas Edmond Rostandi draama järgi Jaan Kross).

Sisuks on armastuslugu, milles kaks meest armastavad ühte naist, Roxane'i. Üks meestest, Christian, on ilus, aga vaimuvaene, teine, Cyrano, on suurepärane poeet ja oma aja üks julgemaid mõtlejaid, kuid ta peab end oma suure nina pärast inetuks. Roxane aga ootab mehelt lisaks kenale välimusele ka sõnaseadmisoskust. Nii hakkavad kaks noormeest koostööd tegema ning selle tulemusena saab Roxane kuulda Christiani esitatud Cyrano armastusavaldusi.

Klassikalisele Shakespeare'i süžeele on muusika loonud 20. sajandi esimese poole üks isikupärasemaid vene heliloojaid Sergei Prokofjev. Muusika on heakõlaline ja selgete kujunditega, lavastus on liigutav.

Balleti vaatamise puhul on hea kavalehe abil eelnevalt vaatuste sisuga tutvuda.

Boonus: Kaija M Külma ja Jaanika Tammaru räpimuusikal „Lilli“

Mõtlemapanev sisu, vaimukas ja mõttetihe tekst, hästi läbi mõeldud muusikakasutus, hoogne ja kaasahaarav esitamine.

„Vara küps“ – film Eesti metsade hetkeseisust

Kaader Martti Helde jaanuaris esilinastunud dokumentaalfilmist „Vara küps“.

Paul Piirimäe, E23

Martti Helde (sündinud 1987) uus dokumentaalfilm „Vara küps“ räägib ohtralt lahkhelisid tekitanud küsimusest, kas Eesti metsi raiutakse liiga palju või mitte. Käisin filmi vaatamas Elektriteatris, seansil, kus toimus ka vestlus režissöör Martti Heldega. Teda oli toetamas operaator Mattias Veermets.

Film oli tipptasemel audiovisuaalse kvaliteediga ning intervjuud metsadebatis osalejatega vaheldusid enamjaolt rahuliku liikumisega metsakaadritega, kus inimesed puudusid. Metsa oli kujutatud võimsa ning ürgsena, kuid samas inimeste eest kaitsetuna. Režissööri sõnul oli tema eesmärk kuulata eri osapoolte argumente ning mõista metsakonflikti tervikuna. Film näitas tõepoolest mõlema osapoole arvamusi ning andis probleemist väga selge ja kokkuvõtva ülevaate, aidates ka mul sellest teemast oma arvamust kujundada.

Võiks ju arvata, et vähemalt kaitsealadel kasvav mets püsib puidutööstuse ees kaitstuna, kuid tegelikkus on kahjuks teistsugune. Filmijärgses arutelus järeldati, et viimase viie aasta jooksul on kaitsealadel raiutud Tartu pindalast kolm korda rohkem metsa. See kõik on saanud toimuda aina rohkem käänatud seadusmeetmete tõttu. Alates 2013. aastast on metsakaitse seadustikku muudetud üle saja korra – valdavalt on seadusi lõdvendatud. Seega pole imestada, et filmis toodi välja vajadus nimetada keskkonnakaitsjad ümber keskkonnapäästjateks.

Viie aasta jooksul on kaitsealadelt raiutud Tartu pindalast kolm korda rohkem metsa

Märkasin, et metsaraie vähendamise pooldajate intervjuud olid filmitud avarates ja naturaalse, külluslikku valgusega ruumides ning selliselt, et rääkijad olid paigutatud kaadris esimesele kolmandikule, jättes nende ette umbes kaks kolmandikku tühja ruumi. See võis tekitada vaatajas tunde, et nad on avatud mõttemaailmaga ja näevad metsas rohkemat kui kõigest kiiret rahaallikat. Samas Eesti metsa- ja puidutööstuse liidu tegevjuhi ja RMK endise juhiga tehtud intervjuud olid hämarates ja tehisliku valgusega ruumides, kujutades intervjueeritavaid justkui pahalastena. Nad olid ka paigutatud kaadri viimasele kolmandikule, mis ei jätnud nende ette piisavalt vaba ruumi ja tekitas vaatajas lausa klaustrofoobilise tunde. Kui filmitegijad soovisid rõhutada nende kitsast maailmapilti ja harjumust metsas vaid materiaalset väärtust näha, ei toetaks see filmitegijate erapooletut suhtumist intervjueeritavatesse. Samas võib tegu olla kõigest minu tõlgendusena, sest filmijärgses arutelus eitas režissöör ruumi valiku taotluslikkust ning selgitas, et neid intervjueeritavaid oli võimalik filmida ainult pärast tööpäeva pimedal ajal.

Žanr: dokumentaalfilm
Pikkus: 1 tund ja 26 minutit
Režissöör: Martti Helde
Operaator: Mattias Veermets
Helilooja: Sander Mölder
Monteerija: Jaak Ollino JR.

Filmis jäi kõlama ka see, et ebaadekvaatse metsamajanduse tulemusena ei seo Eesti metsad enam süsinikku, vaid hoopis paiskavad seda atmosfääri. See toob tulevikus kaasa kalleid Euroopa Liidu määratud trahve, mida peab hakkama kinni maksma maksumaksja. Seetõttu pole metsade kiire raiumine enam isegi majanduslikult niivõrd kasulik. Just majanduslik kasu on aga olnud intensiivse raietegevuse pooldajate peamine argument.

Miks on siis metsamajandajate ja loodusteadlaste arusaamad metsast niivõrd erinevad? Film tõi välja, et ennekõike on tegu väärtuskonfliktiga. Metsamajandajad käsitlevad sageli metsa kui majandatavat vara, mis saab väärtuse alles inimese sekkumisega. Loodusteadlaste jaoks pole mets ainult varaküps, küpseeas või mädanenud puu, vaid mets on terviklik ökosüsteem, mis saab suurepäraselt hakkama ka inimesteta. Filmile järgnenud arutelu pani lootuse praegust olukorda muuta nooremale põlvkonnale ning rõhutati vajadust kooliharidus meid ümbritsevast keskkonnast terviklikumat pilti anda.

Kahjuks on nüüdseks film kinolevist kadunud, kuid ilmselt on see varsti kättesaadav veebiplatvormidel. Soovitan julgelt vaadata, kuna tegemist on tähtsa teemaga ja sõna antakse eri osapooltele. Tõsi, poliitikud seda võimalust paraku ei kasutanud.

Film näitab, kuidas poliitilised otsused on Eesti metsa kasutamist mõjutanud.

„Õpetajate tsitaadid“

„Ma tean, et alustan alati kahte lauset samal ajal.“
– Kristiina Punga –

„Käänamisel tuleb olla kaine!“
– Olga Titova –

„Üks raskemaid oskusi koolis õpetajana töötades on mitte naerma hakata“
– Anne-Ly Lehtla õpilase vastust kuuldes –

„Saame aru, et kuigi me oleme eestlased, ega me eesti keelt ei oska.“
– Agnes Vask –

„Kui ma ehitaks metsavahi punkrit, siis ma võtaks eksperthinnangu.“
– Aare Ristikivi –

„Sellepärast ei tohi tunni alguses puudujaid märkida – lõpuks jõuavad ikkagi kohale.“

„Siis teeme natuke matemaatilist hookuspookust.“
– Siim Oks –

„Teeme harilikuks murruks, muidu on nagu siga ja kägu – üldse pole ühesugused.“
– Ave Külter –

„Mis on kõige tähtsam, kõige parem asi maailmas? Juust!“

„Kas te kujutate ette maailma ilma hapukooreta?“

„¼ tõenäosusega dominantne homo.“
– Ott Maidre –

„Mida lillam, seda parem.“

„Mul kunagi üks, noh, tüdruksõber… lihtsalt äkki muutus kartuliks.“

„Ärge nüüd konspekti kirjutage, aga ma olen isegi vahel mõelnud, et naised on ju ilusad.“
– Raimond Lepiste –

„Ajalootund ja söögivahetund – need on koolipäeva nurgakivid vaimse ja füüsilise tegevuse ja tervise jaoks.“

„Liisupoisid olid need, kes pandi liisku tõmbama, aga küla peal oli kindlasti ka mõni Liisu, kellel oli palju poisse.“

„Sai kokku lepitud, et tänase tunni lõpetame ühe sõjalise konfliktiga.“
– Indrek Pajur –

„Pööriselektrivool on nagu EKRE – see tahab, et see, mis oli, on ja jääb.“

„Ma ei taha teile Jänku Jussi kokaiinist rääkida.“

„Te olete täitsa ajudega inimesed.“
– Agnes Vask –

„Take me to the lab with you. I want to see where they mix together crack.“

„Math is the devil in disguise.“
– Marcus Hildebrandt –

LÜHIJUTT: Jätis

Snjuhan*

Päike paistis läbi akna ja valgustas nigelavõitu toakest Medveesi uulitsal. Väljas olevat aknaplekki kattis lumi. Sees rippusid akna kohal suvest sinna unustat kärbselindid. Tuba oli kaunistat rohkelt kaisuloomadega ning seinad olid kaet igat sorti plakatitega, mis kujutasid suuremaid ja väiksemaid muusikuid ning muid tegelasi. Nende sekka oli riputat mõningaid söe- ja pliiatsivisandeid, millel paistsid grotesksed pikkade juustega luukered, õigeusu riste kandvad kalmistud ja suurte mustade silmadega ja teravate kihvadega kaslased. Visandid olid joonistat lohakalt: ilmselgelt väärastund proportsioonid andsid neile õige tontliku ilme. Mõned olid yldse puruks rebit ja kandsid plekke tundmatuist vedelikest.

Laest rippus juhtme otsas yksik pirn. Toa yhes nurgas oli põrandal madrats, millel lebas mingi inimesejätis. Seljas oli tal suurevõitu must T-särk, alakeha oli peale aluspesu yldsegi paljas. Ta oli ärkvel: silmad olid avat ja värvist kooruvasse lakke suunat. Need silmad olid samblarohelised ja räsit ning ei näind ylalolevat lage sugugi hästi, vaid ähmaselt ja uduselt. Silmade alla olid aja jooksul kurnatusest ja ängistusest tekkind tumedad laigud, mis tegid selle jätise näoilme veelgi nukramaks. Peast voolasid tal pikad kartulpruunid juuksed, mida polnd ammusest ajast kammit.

Jätis vahtis tuimalt lakke, käed tema külgedel lebasid lahtiste peopesadega niisamuti tuimalt. Toa seinal tiksus seinakell rahulikult ja uinutavalt. Aga magada enam ei saand, kuid võis lamada täiel meelel. Jätis justkui ei eland enam, lihtsalt eksisteeris kiusatusest ajas ja ruumis. Õues hakkas tuiskama lund. Tuule kummituslik vilin aga ei häirind tema lakke suunat pilku sugugi. Jätise paremal kyljel oli praokil uks kuhugi tuppa. Sealt lendas tema tuppa yksik talveunest poolvirgund kärbes. Ta lendas tuimalt ja uimaselt, põrgates tihti vastu seina. Vahel langes see kole putukas yldse põrandale selili, lehvitas seal meeleheitlikult oma tiibu ning yritas end taas jalule seada. Jätis vaatas jätkuvalt tuimalt lakke. Lõpuks suutis kärbes taas lendu tõusta, paar korda veel vastu seina põrgata ning lõpuks akendele unustat kleeplintidesse heituda. Teadvuseta sitikas muudkui väänles kleepuval paberil, yritades end elu eest lahti murda. Tiibade häirit põrin segas tiksuva kella harmoonilisi samme. Laest langes yks värvitykk. Jätis vaatas seda langemas ja põrandale heitumas. Aja möödumisel hakkas tiibade põrin vaibuma kuniks lakkas täielikult. Kärbes murdis end paberist lahti, jättes oma rõveda keha sinna maha.

Jätis ei olnd oma pilku endiselt laest ära pöörand. Ykskõiksed silmad ei olnd pilgutuste järel muutund, ning need olid ikka sama rohelised ja tuimalt lakke suunat. Õues vilises tuisune tuul. Kell tiksus ja jätis vaatas. Ta peas ei vooland yhtki mõtet. Ei mõtisklusi elu yle, ei midagi päevakajalist, ei fantaasiaid ja kahetsusi; et ta on nyyd siin, pikkade juustega ja pyksteta, selg pressit vastu madratsit ja nägu lakke sihit, kaisuloomade, postrite, paberite, pudenend värvitykkide ja visandite poolt ymbritset. See jätis, mingi androgyynne tyvi- ja keharakkude kogum, sulandus nende kehade elutusse massi. Tuisus vurisesid mööda Medveesi uulitsat autod, kaugemal oli kuulda, kuidas rong rööbastel loginal sõitis. Aga siin lebas elust ja olevast võõrandund jätis, justkui keha elunditeta.

Jätis vaatas veel tuimalt lakke, käed tema külgedel lebasid lahtiste peopesadega niisamuti tuimalt. Praokil olev uks lykati tasapisi lahti. Põrand kriuksus, mil sisse astus räbalate saabaste, tröstitud mantli ja elu näind näoga olend. Vasemas käes hoidis ta räbalat riidekotti, mis oli täidet jahu, tangude ja ilmselt ka prääkikutega. See olend võis olla jätise ema, isa, kuid võis vabalt olla ka majaomanik, teenija või katlakytja. Olend suunas oma pilgu maha jätise poole, kes vaatas oma viletsate silmadega tuimalt lakke, olles riietat musta T-särki ja aluspesusse, ta pikad kartulpruunid juuksed voolasid vastu madratsit. Ta silmade alla olid ängistusest ja kurnatusest tekkind tumedad laigud, mis tegid ta näoilme õige nukraks.

Ja see olend kysis talt: „Mis on?“

Ja jätis vastas vaevarohkelt ja sosistades: „Babyloonia langes.“

Kallis õpetaja, me leidsime lõpuks palga-tõusuks raha!
Siin see on! Aga ka paar lisa-kohustust...
Oi ei...
Ups!